



Arbetsmiljöverket
Osund konkurrens
Kistamässan: Fastighetsbranschen 2017

Innehåll



- Om undersökningen
 - Bakgrund och syfte
 - Genomförande

- Resultat
 - Beställare/Upphandlare
 - Anbudsgivare/Arbetsgivare
 - Arbetstagare

- Slutsats

- Bilaga: Öppna svar i Word

Om undersökningen

Bakgrund och syfte

- Regeringen har uppdraget åt Arbetsmiljöverket att under 2015-2018 stärka tillsynen av företag som bryter mot arbetsmiljölagen för att få konkurrensfördelar. För att ta reda på intressenternas vilja och förmåga att medverka för hållbart och sunt arbetsliv behöver Arbetsmiljöverket därför delta i olika sammanhang såsom vid olika mässor, seminarier etc. Syftet med denna undersökning är att ta reda på attityder och beteende inom fastighetsbranschen.

Genomförande

- Målgruppen är deltagare på Fastighetsmässan på Kistamässan mars 2017. Tre målgrupper ingår:
 - Beställare/Upphandlare
 - Anbudsgivare/Arbetsgivare
 - Arbetstagare
- Metoden för genomförandet var intervjuer via surfplattor som delades ut vid Arbetsmiljöverkets monter på mässan. Totalt genomfördes 262 intervjuer fördelade efter 115 upphandlare, 49 anbudsgivare och 98 arbetstagare.
- Undersökningen genomfördes 15 – 16 mars 2017.



Övrigt

- Öppna svar redovisas i sin helhet per avgivet svar i Word.
- Diagrammen visar andelar av dem som besvarat respektive påstående. Avrundningar kan göra att resultatet inte alltid summerar till 100 procent.

Resultat – Beställare/Upplhandlare

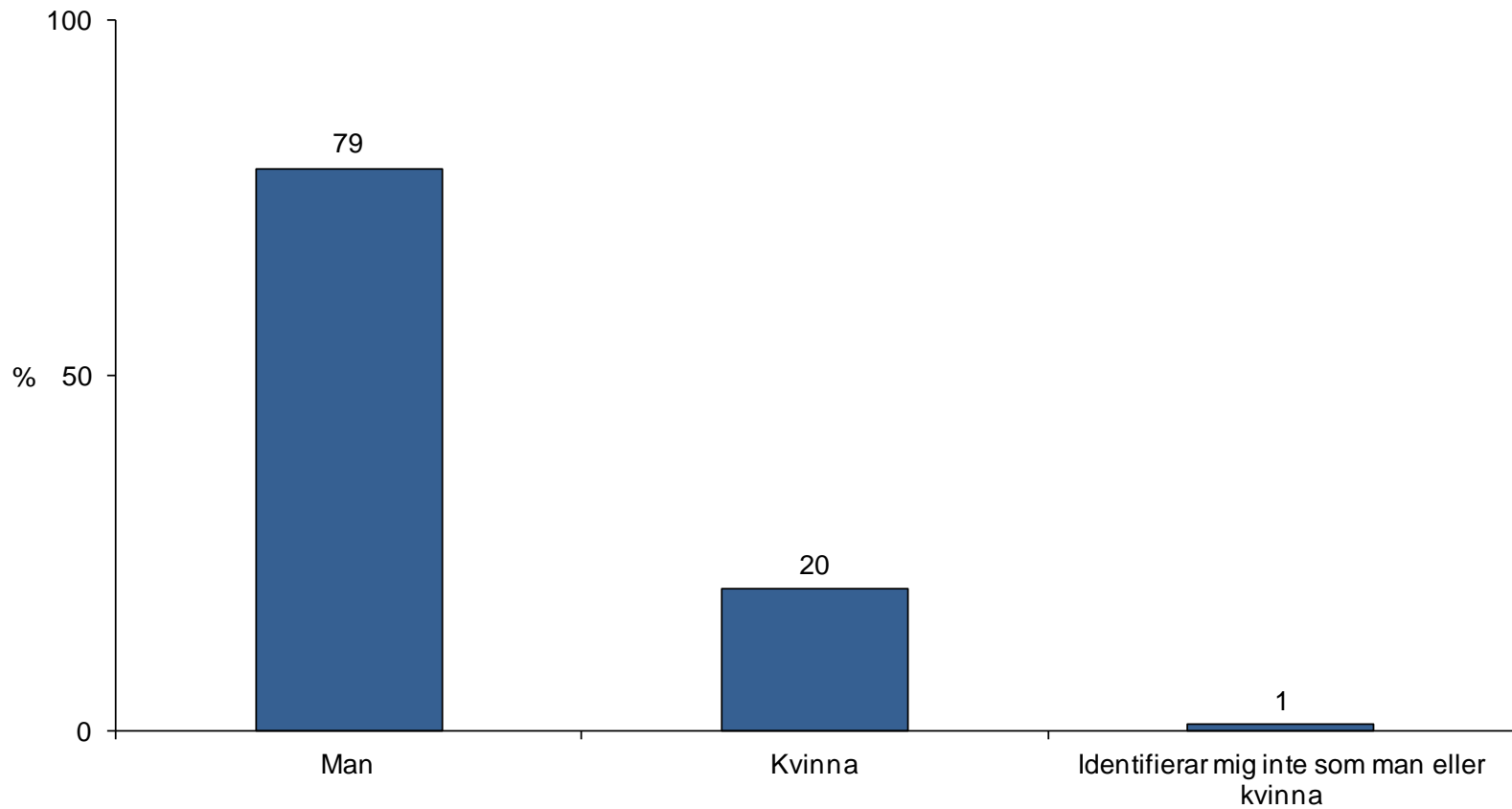


Resultat – Om respondenten

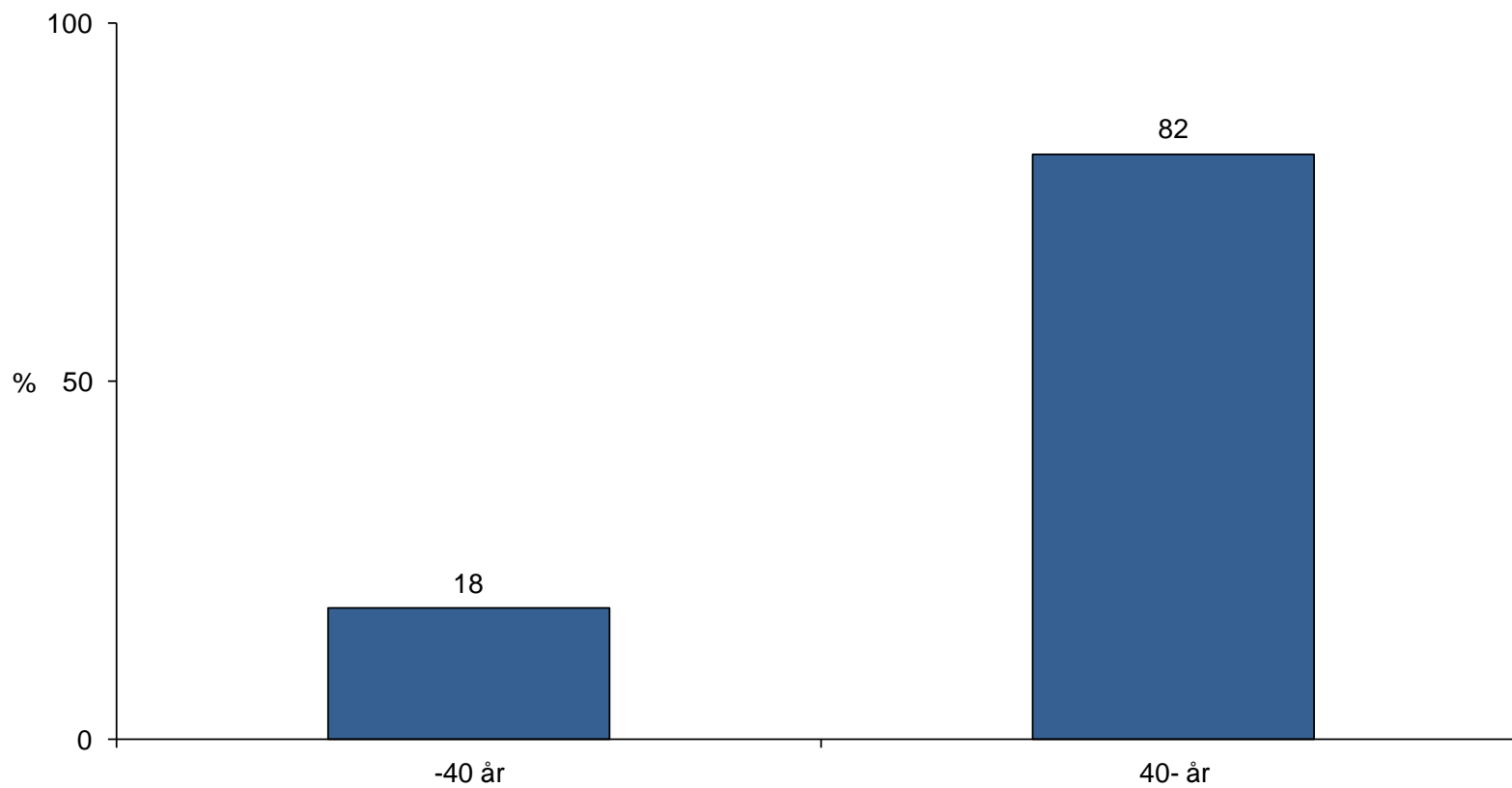
Sammanfattning: Respondenterna

- Respondenter i målgruppen är 79 procent män.
- 82 procent är över 40 år.
- 44 procent är upphandlare.
- 30 procent är ägare i det företag/organisation som de representerar.
- 50 procent av organisationerna som respondenterna representerar har fler än 50 anställda.

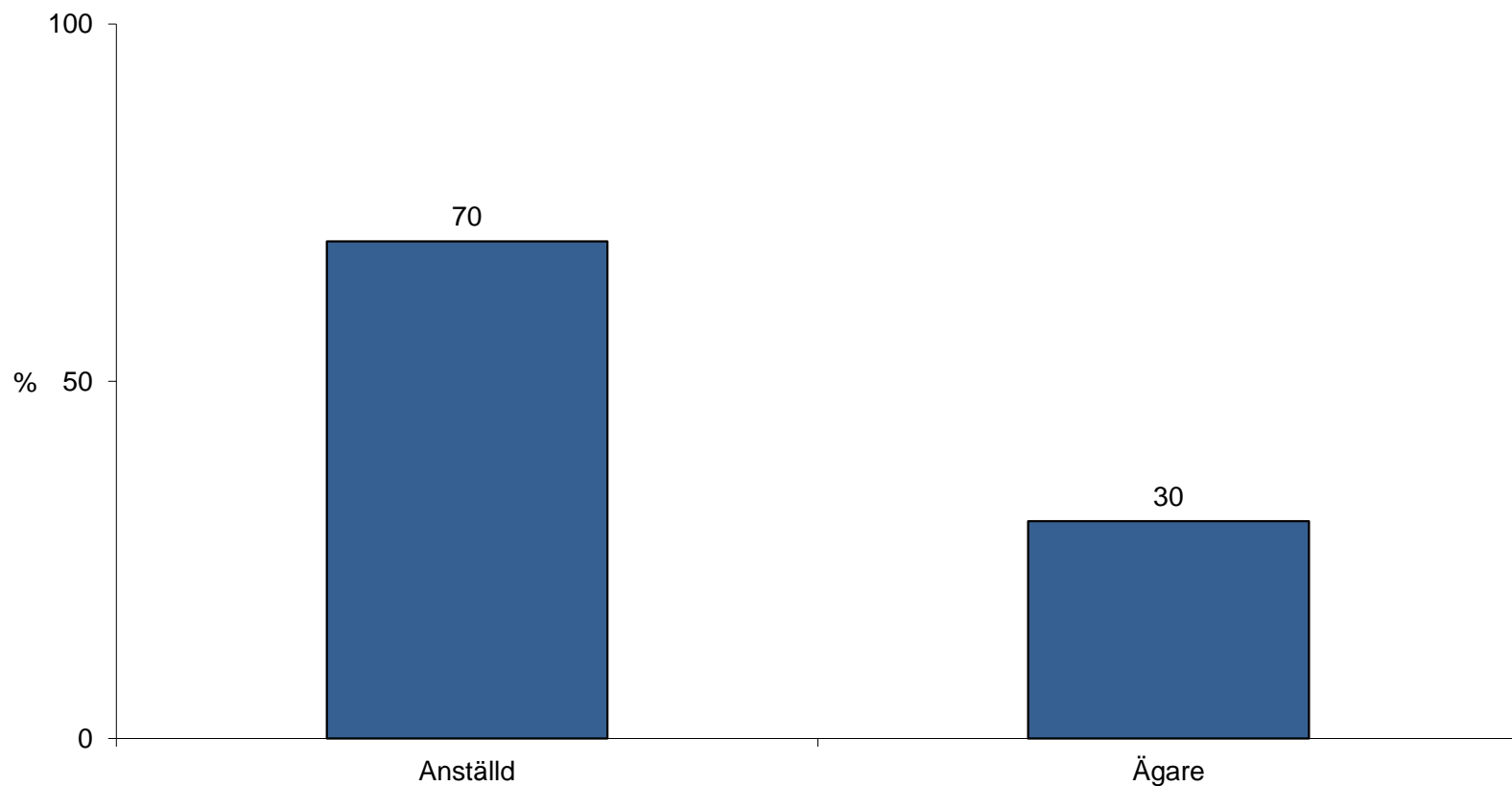
Är du... (Bas: 115)



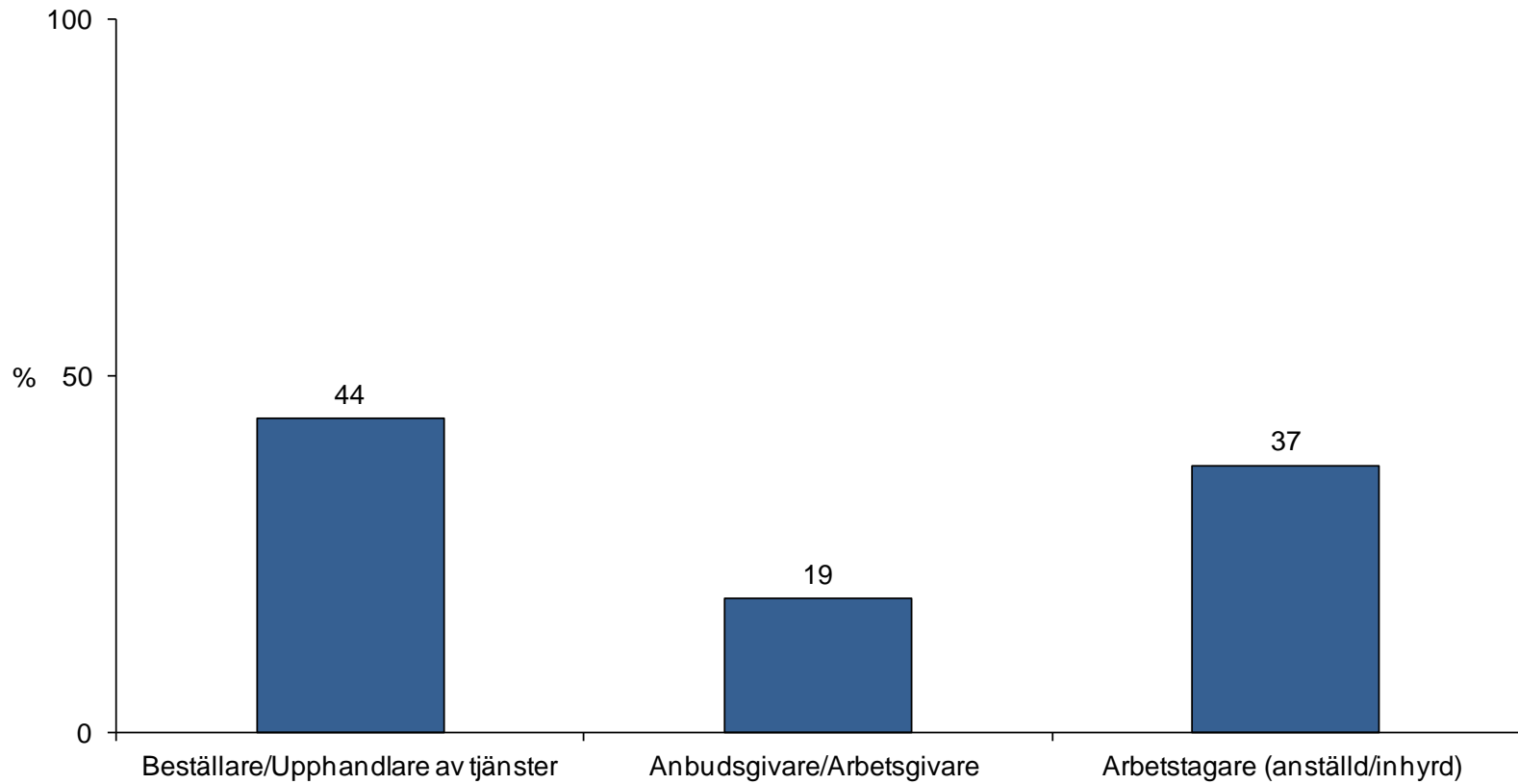
Ålder (Bas: 115)



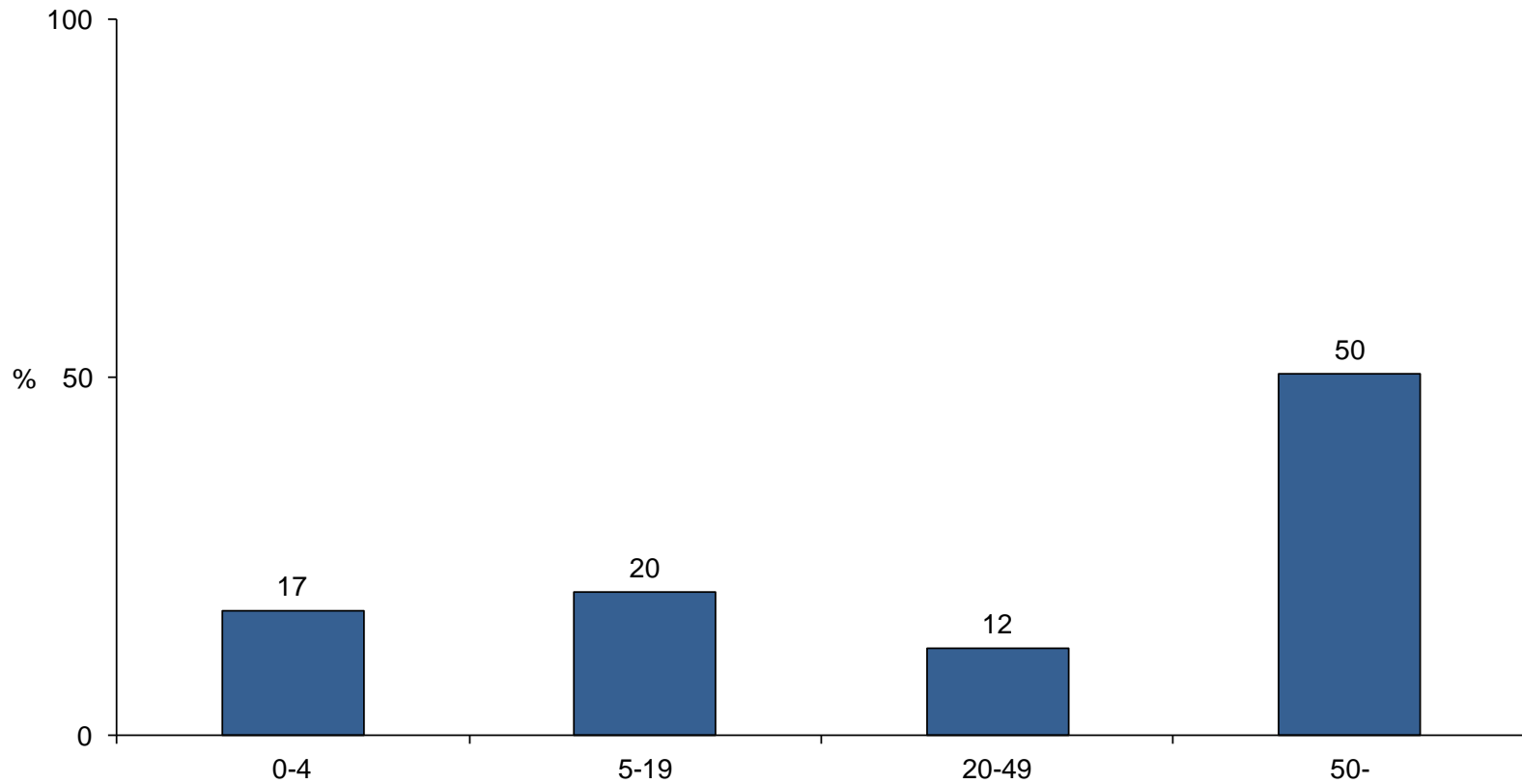
Är du anställd eller ägare i det företag/organisation som du representerar? (Bas: 115)



Är du ... (Bas: 262)



Antal anställda (räkna inte med dig själv) (Bas: 115)

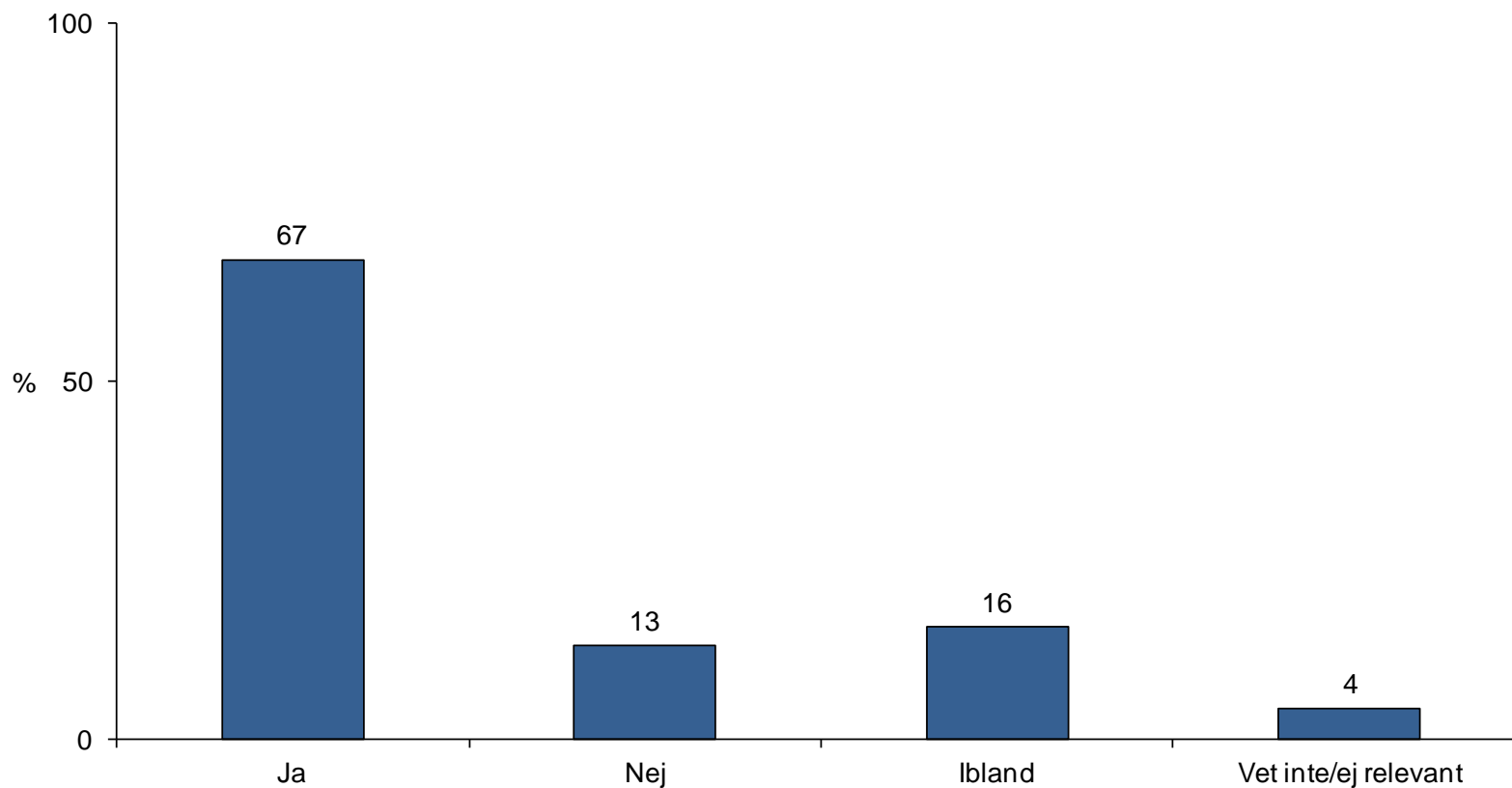


Resultat – Beställare/Upphandlare

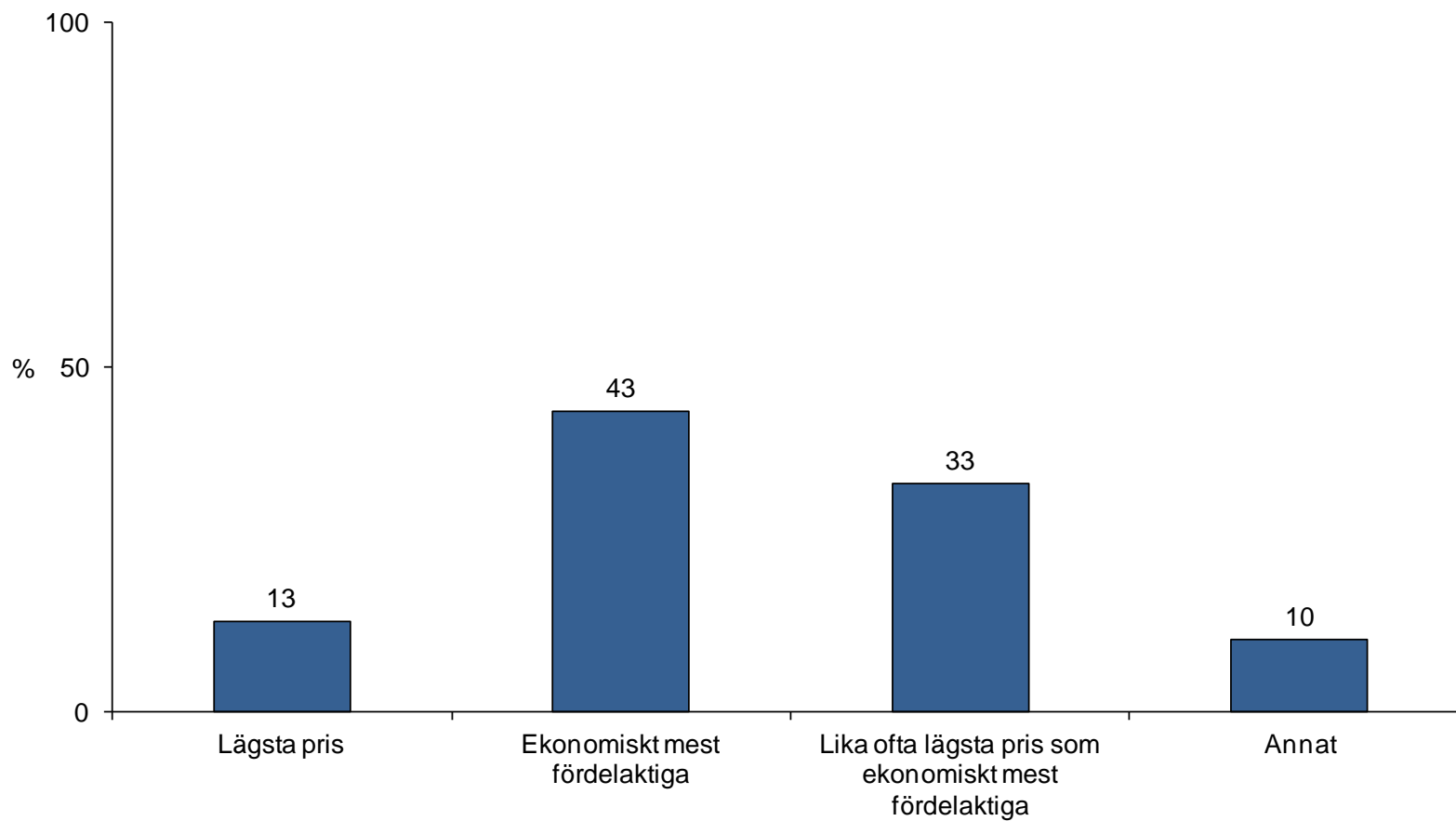
Sammanfattning: Beställare/Upphandlare

- 67 procent uppger att de har forum där de diskuterar utvärderingskriterier innan anbudsfrågan skickas ut.
- 43 procent uppger att de främst använder "ekonomiskt mest fördelaktiga" som utvärderingskriterier. 33 procent säger att de använder lika ofta lägsta pris som ekonomiskt mest fördelaktiga.
- 64 procent upplever att deras organisation har goda kunskaper om arbetsmiljölagstiftning och 61 procent att de har god kunskap om arbetstidslagstiftning. 10 respektive 17 procent instämmer inte i respektive påstående.
- 72 procent upplever att det ofta ställs krav i upphandlingen på att anbudsgivaren ska beskriva sin arbetsmiljöpolicy.
- 64 procent uppger att organisationen följer upp att anbudsgivande företag utför uppdraget i enlighet med de policys de bifogat sitt anbud. 21 procent instämmer inte i påståendet.
- För att kunna göra bättre upphandlingsunderlag önskas främst broschyrer/checklistor men även interaktiva webbutbildningar och seminarier vore ett bra stöd.

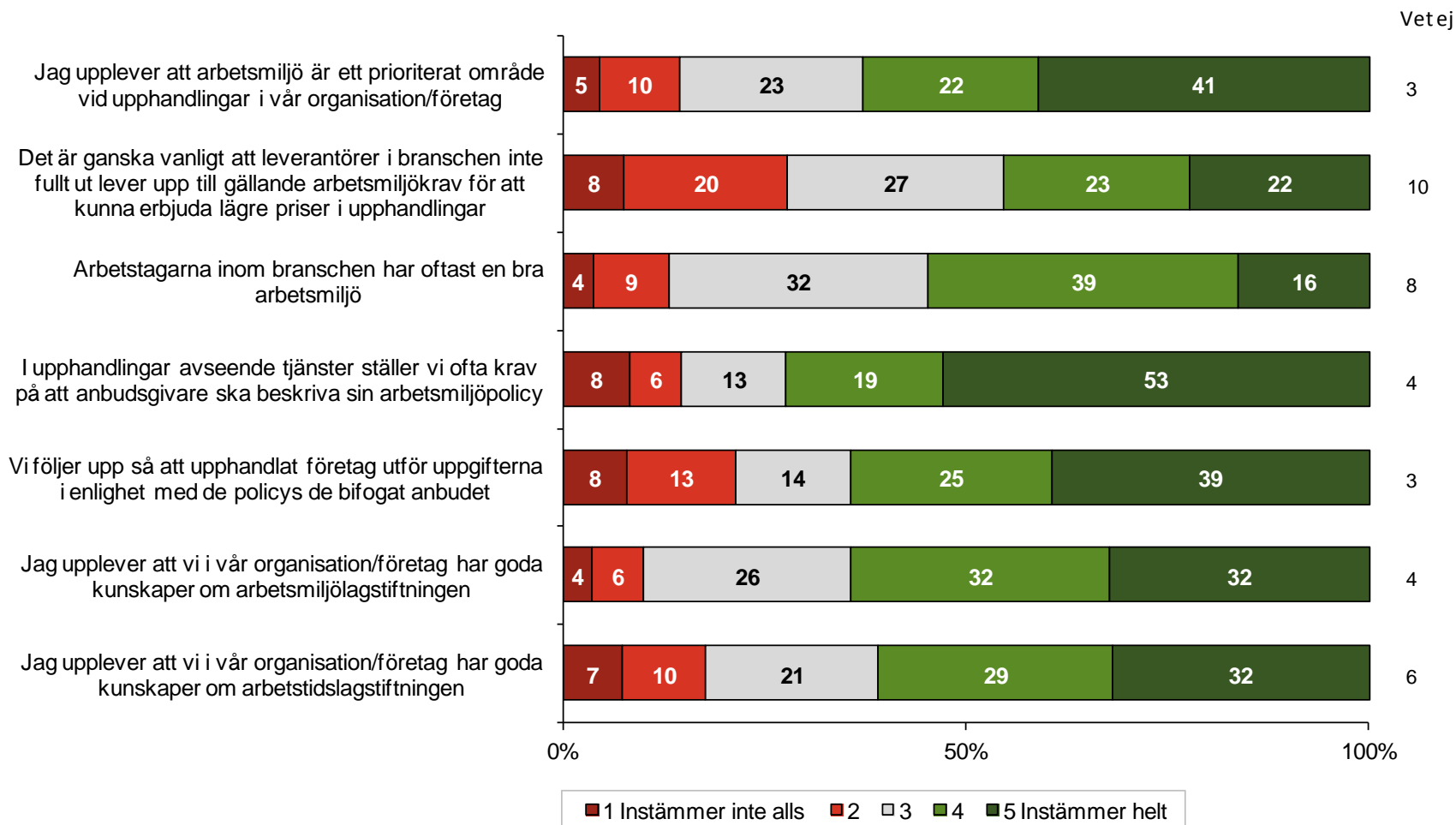
**Har ni något möte/forum där ni diskuterar frågor som t ex
utvärderingskriterier innan anbudet går ut till anbudsgivare?
(Bas: 115)**



Vilken tilldelningsgrund använder ni oftast? (Bas: 115)

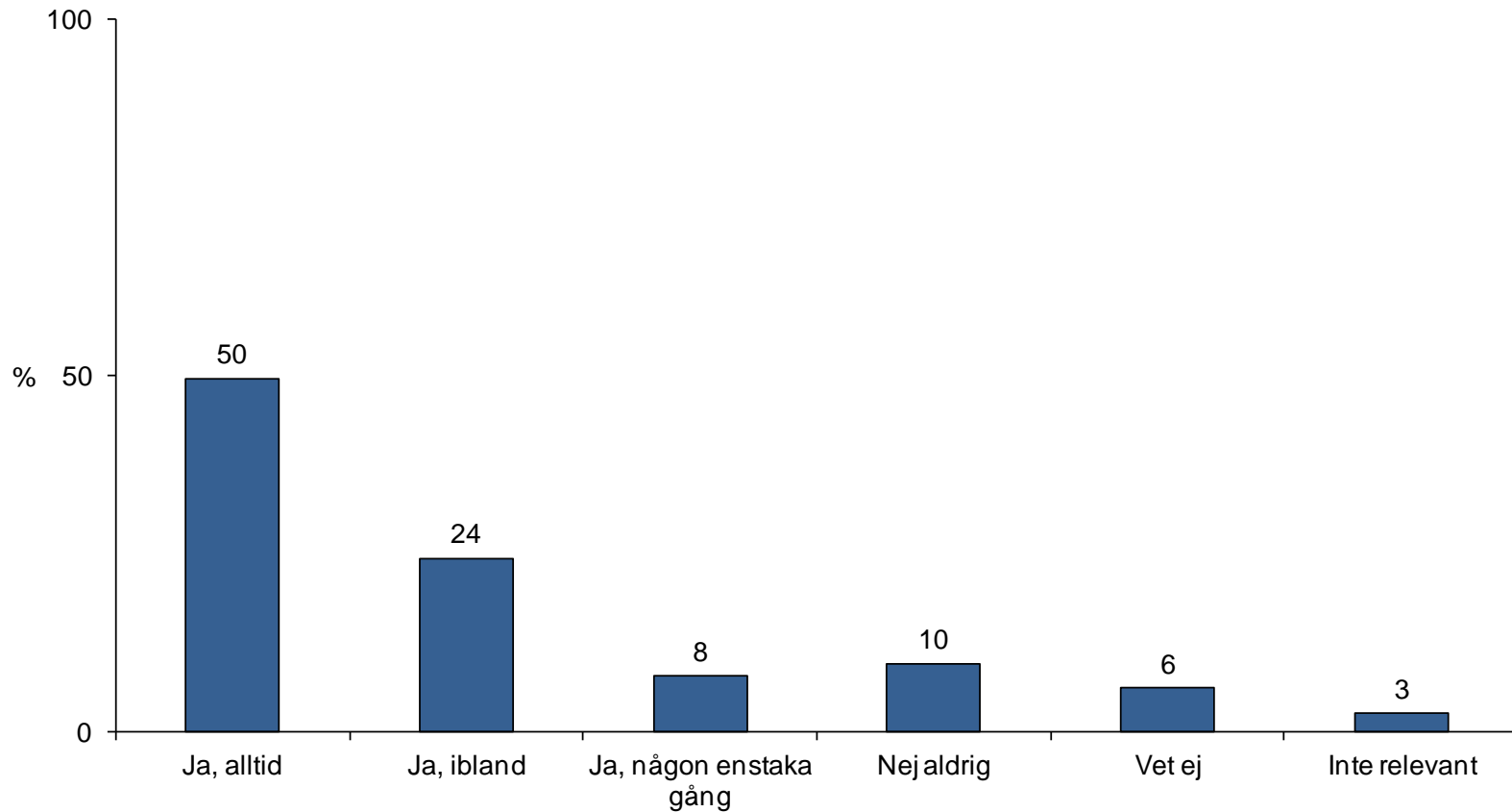


Hur väl instämmer du i följande påståenden?

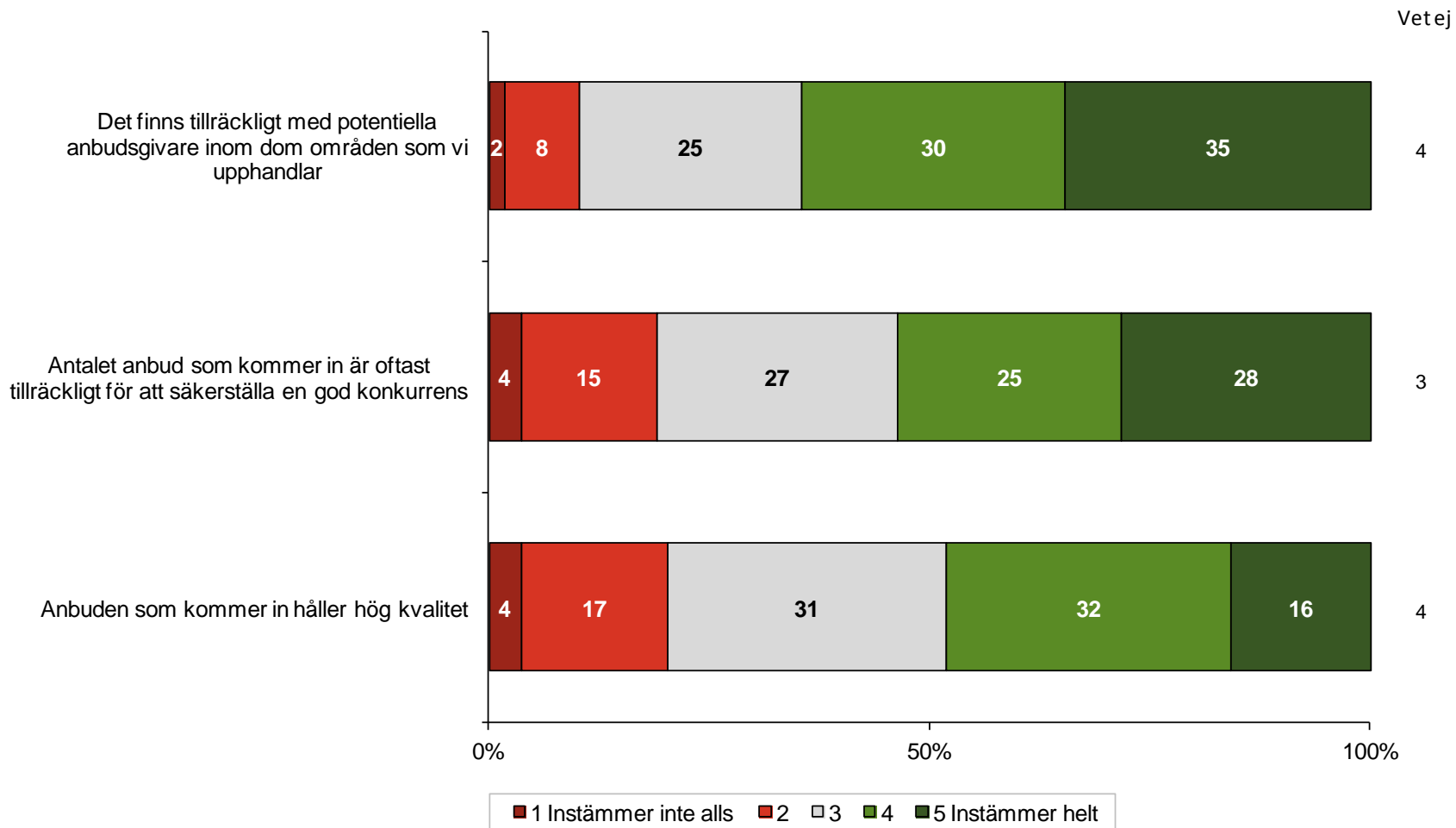


Brugar du/ni rekommendera nya anbudsgivare att göra besök på aktuella platser, område innan anbudsgivande?

(Bas: 115)

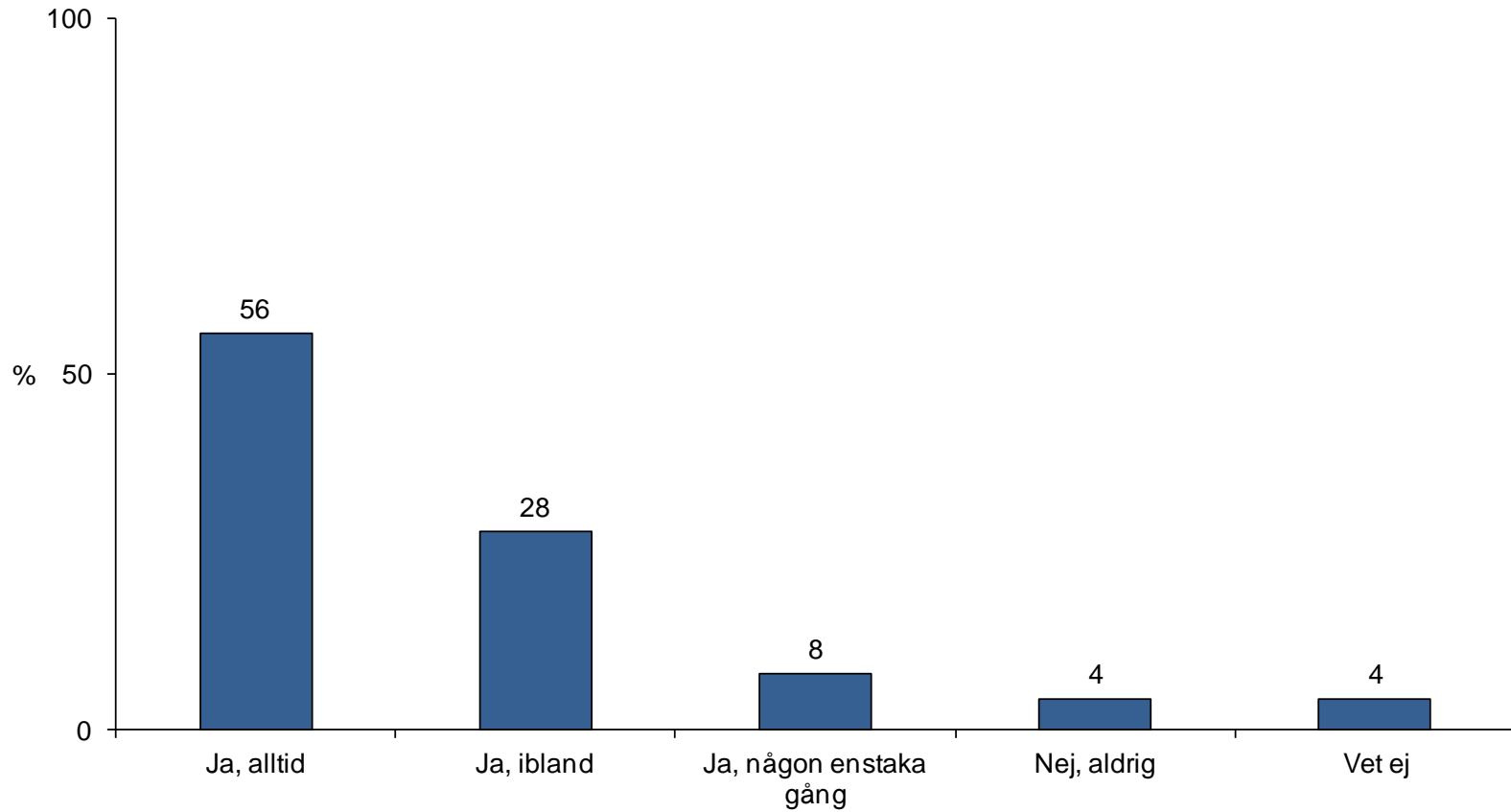


Hur väl instämmer du i följande påståenden?



Kan du som beställare tänka dig att betala lite mer, vid en upphandling, för att inte göra avkall på säkerheten på en arbetsplats?

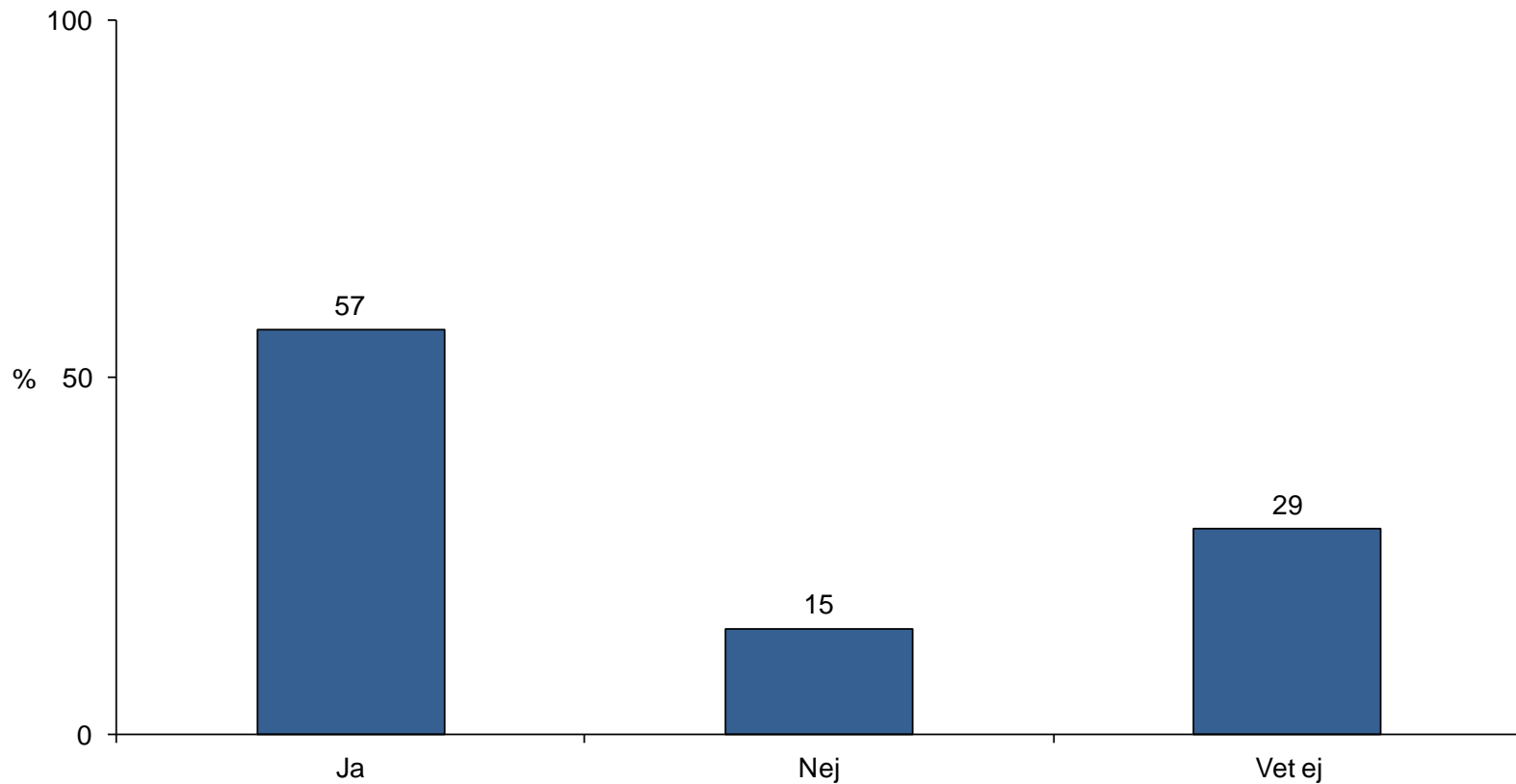
(Bas: 115)



Vad är arbetsmiljö? Nämn en viktig faktor.

- Bra villkor
- Säkerhet (21 svar)
- Vettiga arbetstider
- För säkerhet
- Skyddsutrustning
- Skaderisker som vid fall
- Luftkvalitet, säkerhet vid höghöjdsarbeten
- Trivsamt
- Säkerhet för arbetarna
- Säkert bygge. Allt ifrån rätt verktyg till rätt arbetsmetoder
- God säkerhet
- Ljud
- Säkert arbetsplats
- Säkerhet, Bra relationer, Bra luft
- Skyddsanordningar
- Säkerhet, trygghet, godtycklig miljö
- Personskydd
- Säkert och trygg omgivning
- Ordning och reda för YA
- Trygghet. Jag eller mina kollegor kommer hem på kvällen
- Trivsel (6 svar)
- Behålla hälsan
- Hälsa (4 svar)
- Ordning och reda
- Personsäkerhet
- Rent och snyggt
- Trygghet arbetsplats
- Undvika olyckor
- Skyddsutrustning
- Att alla ska komma hem friska varje dag
- Säkert arbetsplats
- Stress
- Trygghet (3 svar)
- Säkert
- Inget buller, bra belysning, ingen mobbning
- Kunskap
- Allt
- Bra ventilation
- en miljö man arbetar i
- Följa afs mm
- Förståelse
- God stämning
- Goda fysiska förutsättningar
- Livsvård
- Ljud
- Miljötänk och säkerhet
- Människors hälsa och risker för skador
- Personsäkerhet
- Personsäkerhet och skydd
- Regler för hur arbetet ska bedrivas på rätt sätt
- Skyddsmaterial
- Stimulerande arbetsuppgifter
- Säkerhet för arbetare
- Säkerhet, tillräcklig Säkerhet, sund ersättning, svensk arbetsledare
- Säkerhet, riskfritt
- Säkra de anställdas säkerhet
- Tanke på medmänniskor
- Trygghet, säkerhet
- Undvika skador
- Utan faror

Är den här typen av möte (mässa) ett bra tillfälle för dig som jobbar med upphandlingar att träffa Arbetsmiljöverket?
(Bas: 115)



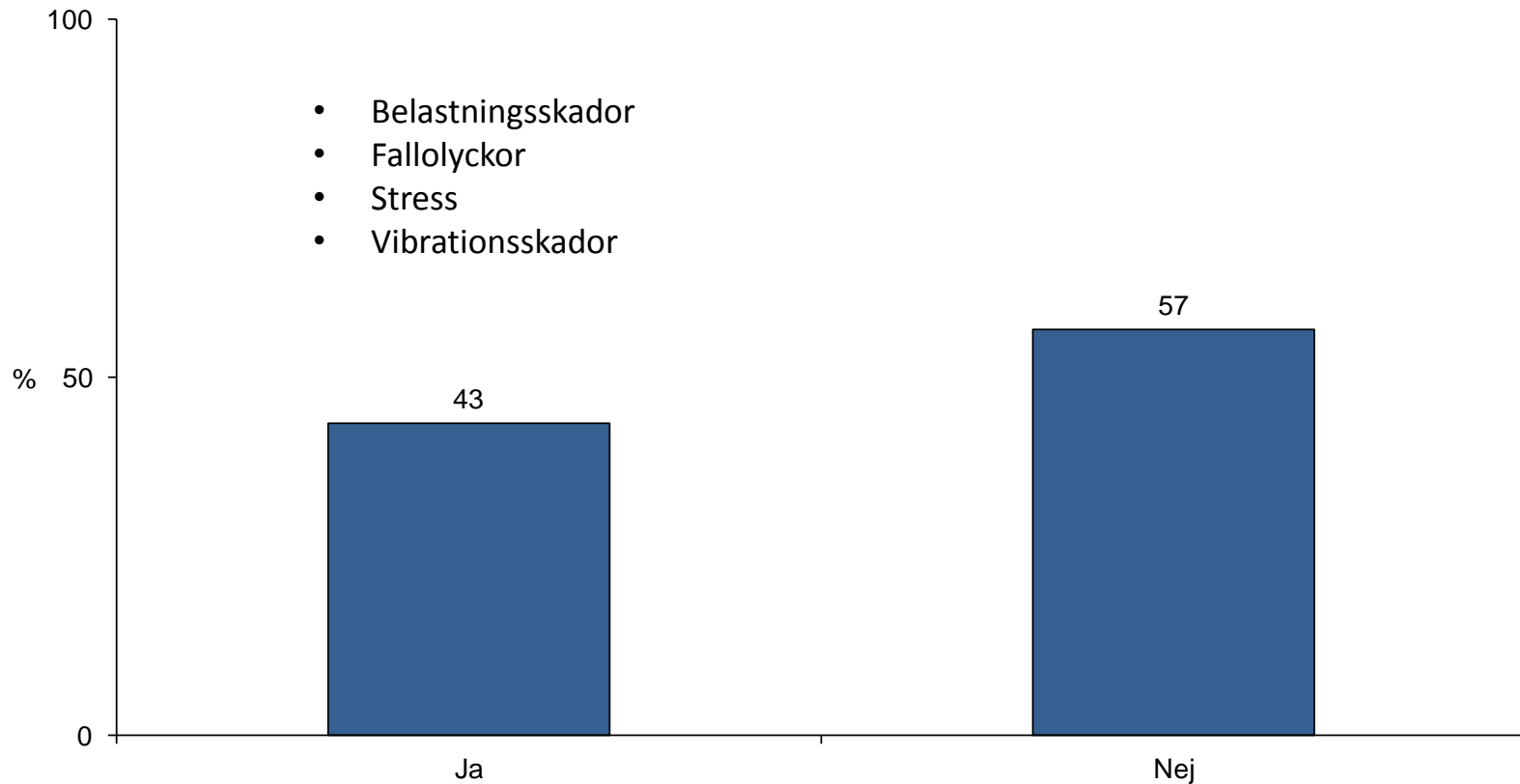
Vad skulle också kunna vara ett alternativ för dig, för att få veta mer om Arbetsmiljöverket?

- Nyhetsbrev (3 svar)
- Webben (14 svar)
- Söker ofta på hemsidan
- E-mail (5 svar)
- Besök på arbetsplatsen
- Hemsidan
- Möten (4 svar)
- Seminarier
- Frågor
- Möte hos oss
- Komma ut och instruera
- Utbildningar
- Seminarium (10 svar)
- TV reklam
- Service
- Utskick (2 svar)
- Genom arbetsgivaren
- Separata seminarier och platsbesök med info. Sällan kommer man i kontakt med er innan något händer.
- Info på arbetet av amv
- Utbildning via webben, chat
- Webinarie
- Regler
- Broschyr (2 svar)
- En öppen attityd
- Broschyrer med regelverk
- Svar på frågor
- HAR LAGEN
- Konferens
- Lättsam info
- Fastighetsägarföreningens infomöjligheter
- Arbetsplatsbesök ,seminarier, nyhetsbrev
- Flera mässor
- Info
- Skrifter

Resultat – Typiska skador

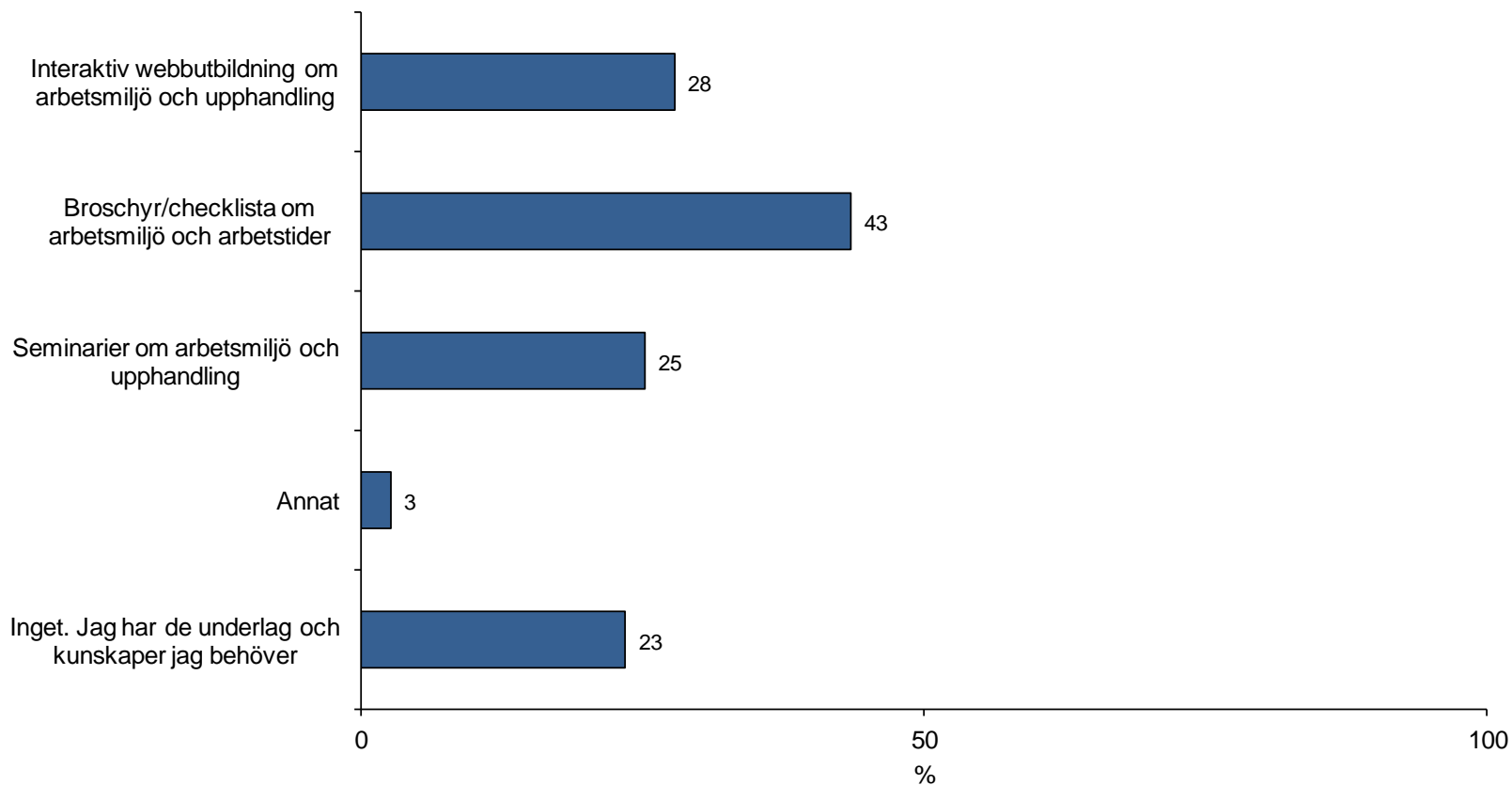
Känner du till typiska skador och arbetssjukdomar som drabbar arbetstagarna i branschen?

(Bas: 115)



**Vad skulle du vilja ha för stöd för att kunna göra ännu bättre
upphandlingsunderlag som lägger grunden till att
arbetstagare inte skadas i eller blir sjuka av arbetet? (Flervalsfråga)**

(Bas: 115)



Resultat – Anbudsgivare/Arbetsgivare

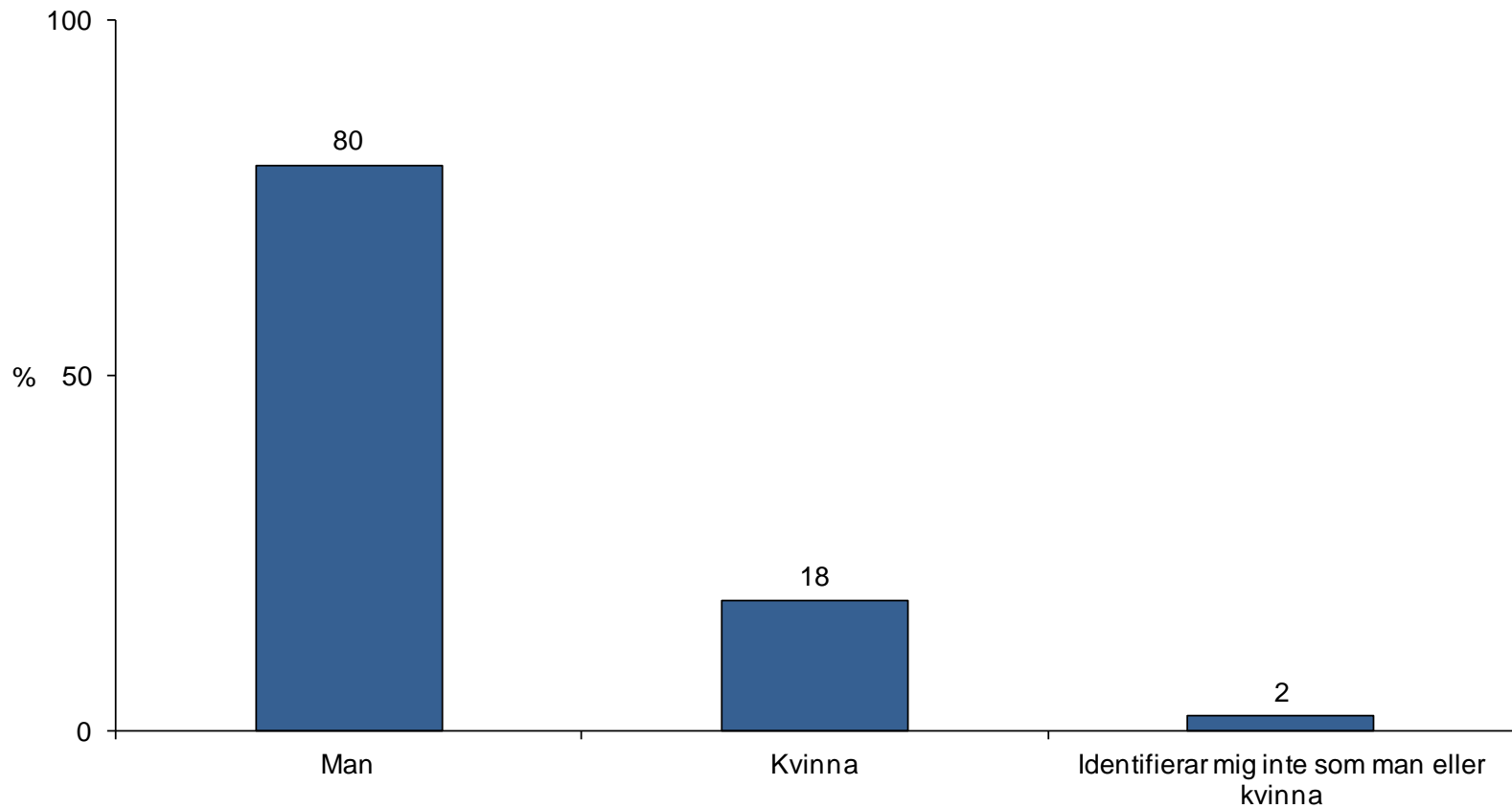


Resultat – Om respondenten

Sammanfattning: Respondenterna

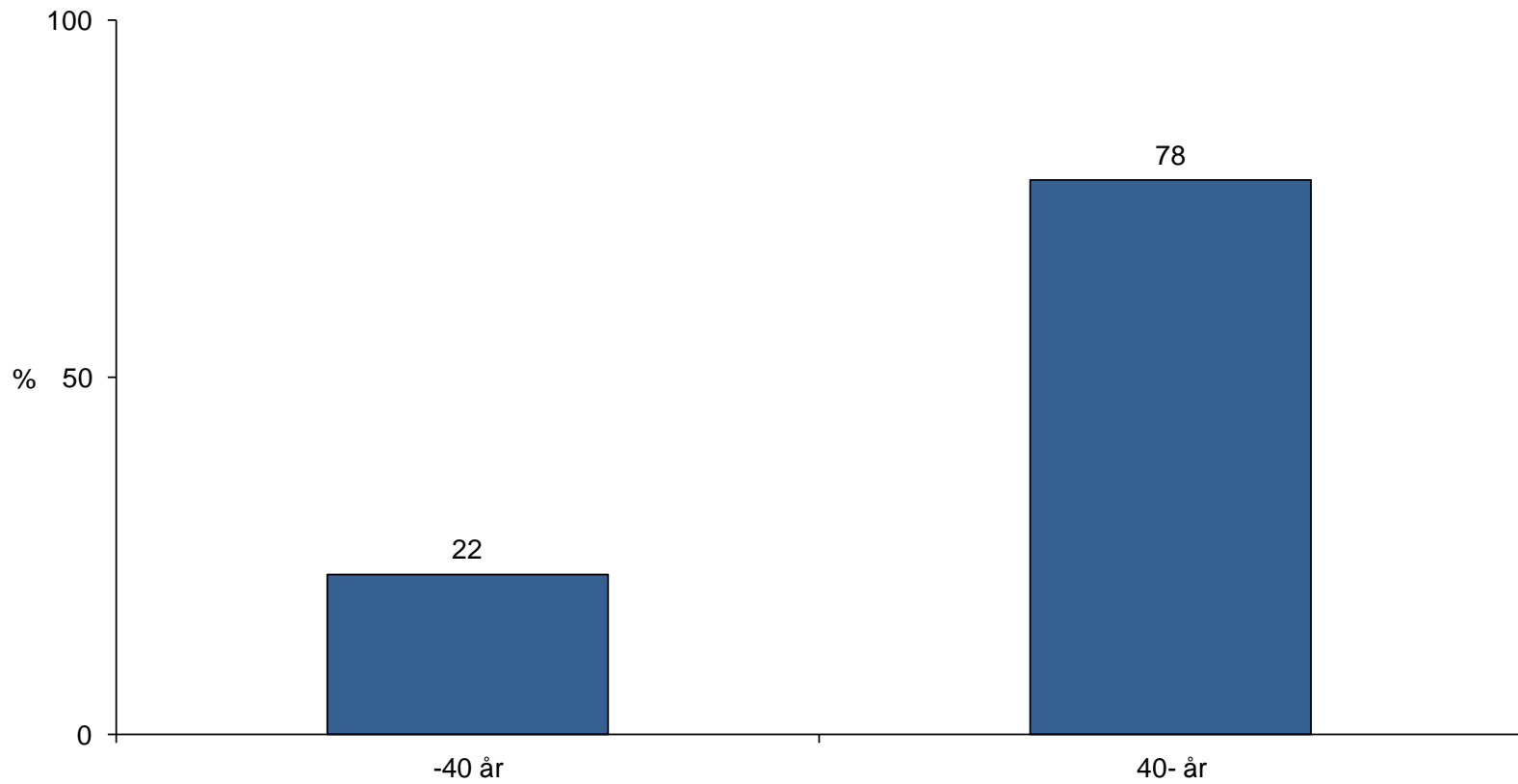
- 80 procent av respondenterna i målgruppen är män.
- 78 procent är över 40 år.
- 55 procent är ägare i det företag/organisation som de representerar.
- 45 procent av organisationerna som respondenterna representerar har fler än 50 anställda.
- 51 procent av respondenterna uppger att företaget/organisationen de representerar har skyddsombud och/eller facklig representant.

Är du... (Bas: 49)

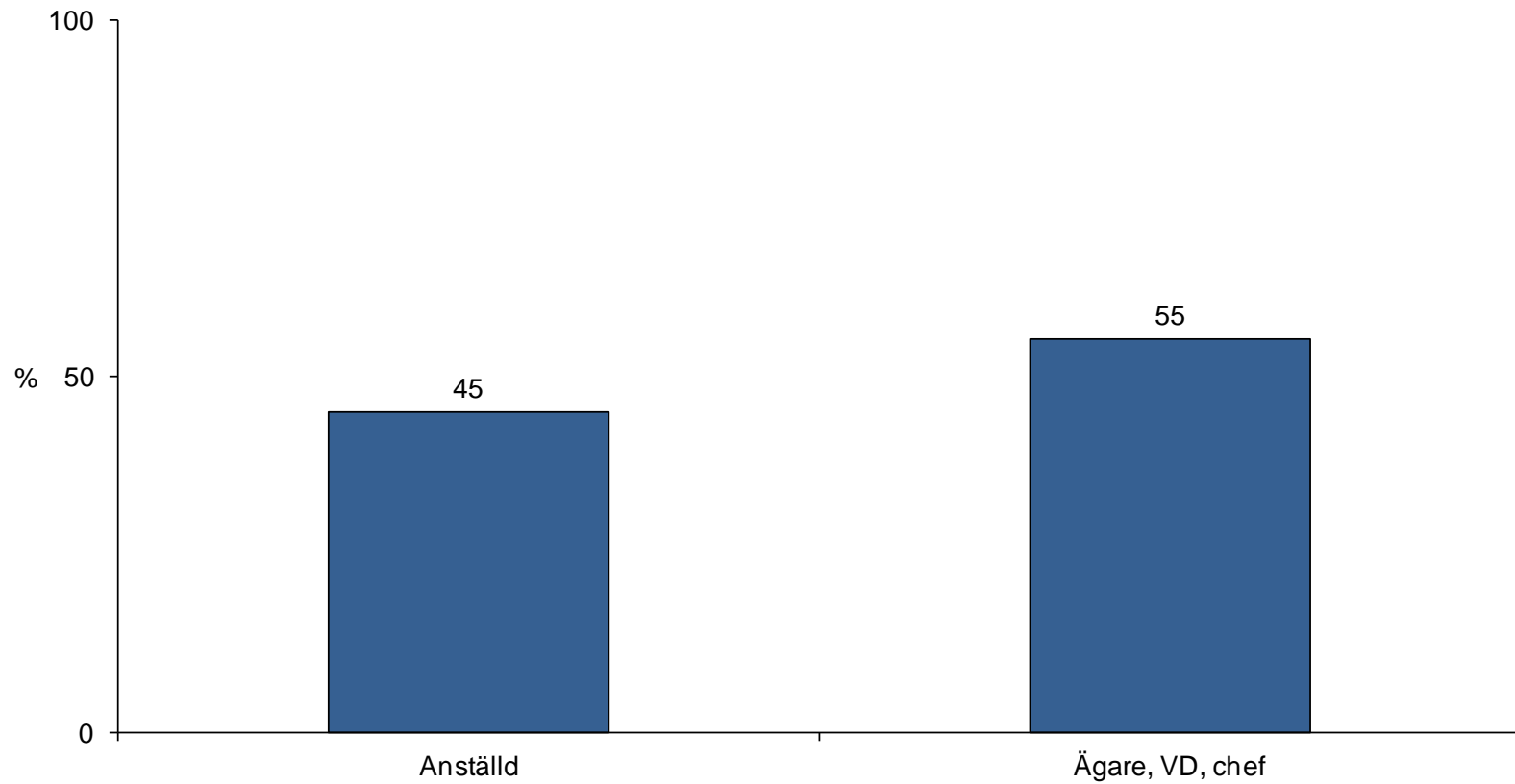


Ålder

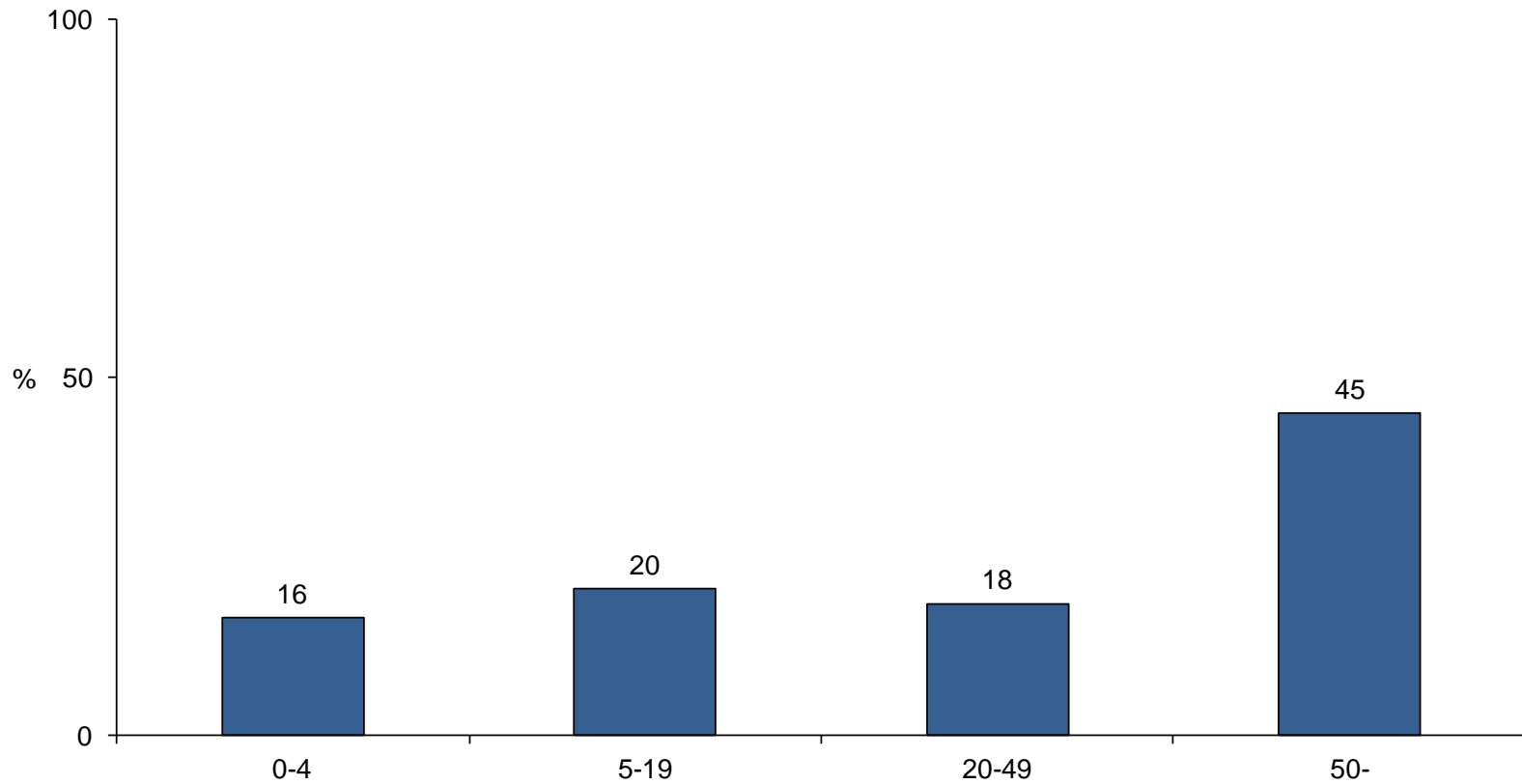
(Bas: 49)



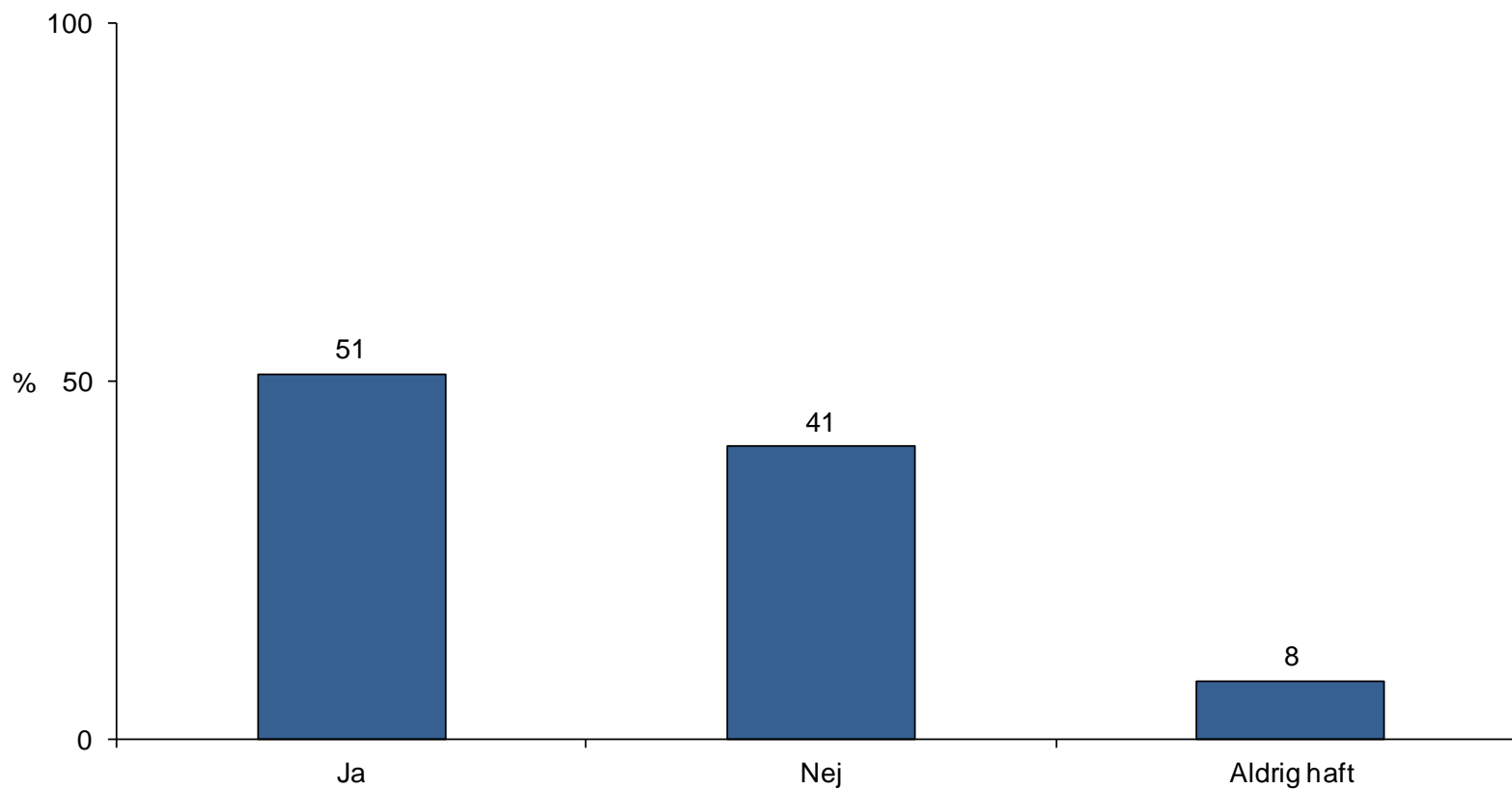
Är du anställd eller ägare i det företag/organisation som du representerar? (Bas: 49)



Antal anställda (räkna inte med dig själv): (Bas: 49)



Finns det något skyddsombud/facklig representant i din organisation/företag? (Bas: 49)



Resultat – Anbudsgivare/Arbetsgivare

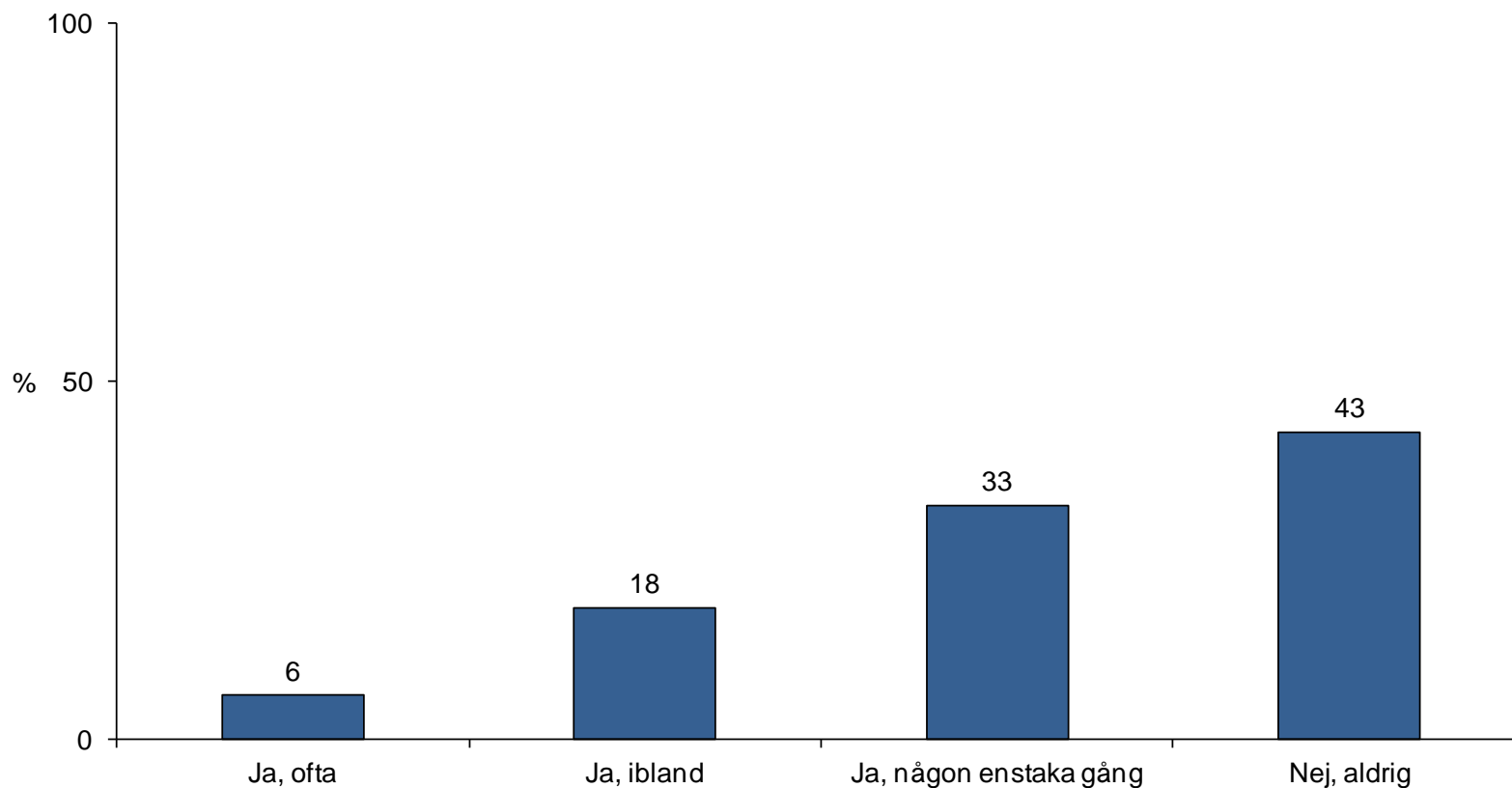
Sammanfattning: Anbudsgivare/Arbetsgivare

- 57 procent upplever att de någon gång förlorat upphandlingar till konkurrenter som medvetet brister i arbetsmiljö. Sex procent uppger att det händer ofta och 18 procent svarar "ibland" och 33 procent någon enstaka gång.
- 41 procent upplever att kraven som ställs i upphandlingar i stor eller ganska stor omfattning påverkar arbetsmiljön för utförarna av uppdragen.
- Det viktigaste kravet som upphandlare enligt respondenterna bör ställa för att säkerställa en god arbetsmiljö är att anbudsgivaren kan visa på att företaget bedriver ett systematiskt arbetsmiljöarbete och beaktar arbetsmiljöfrågorna. Även att anbudsgivaren följer lagstiftning om arbetstider och dess förläggning upplevs som viktigt av många respondenter.
- 81 procent upplever att arbetsmiljö bör vara ett prioriterat område vid upphandling av tjänster.
- 37 procent instämmer inte i att upphandlande företag/organisation följer upp så att leveransen sker i enlighet med vad anbudsgivaren angivit i anbudet.
- 89 procent uppger att de inför nya uppdrag tar reda på förutsättningarna genom att t ex besöka platsen/området. 43 procent svarar att de alltid gör det medan 22 procent svarar ibland och 24 procent någon enstaka gång.

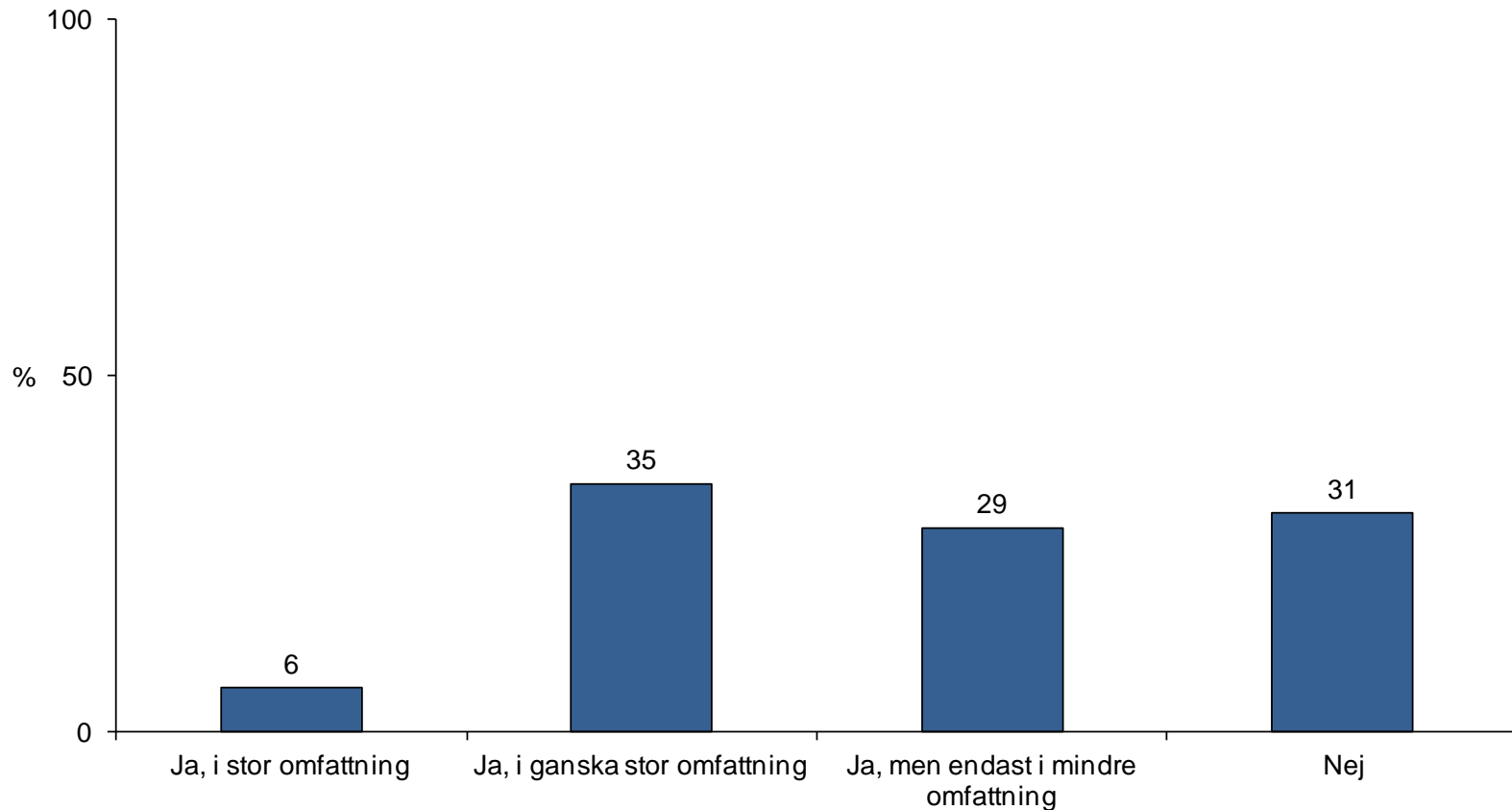
Sammanfattning: Anbudsgivare/Arbetsgivare

- 58 procent instämmer i att upphandlarna ställer relevanta krav för att säkerställa en tjänst av god kvalitet.
- 48 procent instämmer inte i att utvärderingskriterierna oftast tar hänsyn till såväl kvalitetsaspekter som pris.
- 39 procent instämmer inte i att utvärderingskriterierna är utformade så att de även tar hänsyn till arbetstagares arbetssituation/arbetsmiljöfrågor.
- 90 procent lyfter fram betydelsen av att ha en bra arbetsmiljö när de lämnar in anbud. 39 procent svarar att de alltid gör det medan 35 procent svarar ibland och 16 procent någon enstaka gång.
- 59 procent upplever att möte på en mäsas sätt är ett bra sätt att träffa arbetsmiljöverket.

Upplever du att du/det företag du representerar förlorat upphandlingar till konkurrenter som medvetet brister i arbetsmiljö för att få ned kostnader?
(Bas: 49)

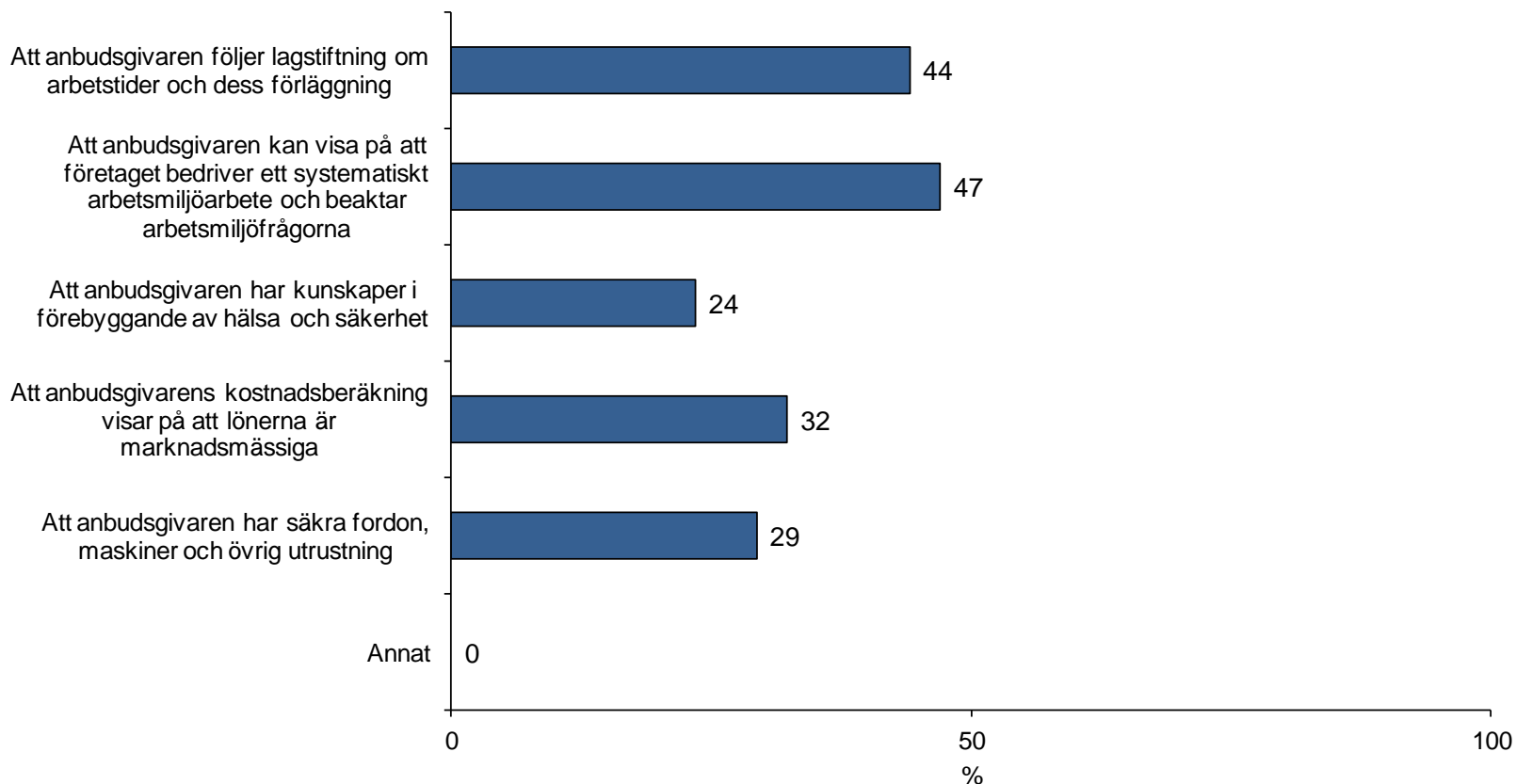


**Påverkar kraven som ställs i upphandlingarna arbetsmiljön för
arbetstagarna som utför arbetsuppgifterna i verksamheten?**
(Bas: 49)

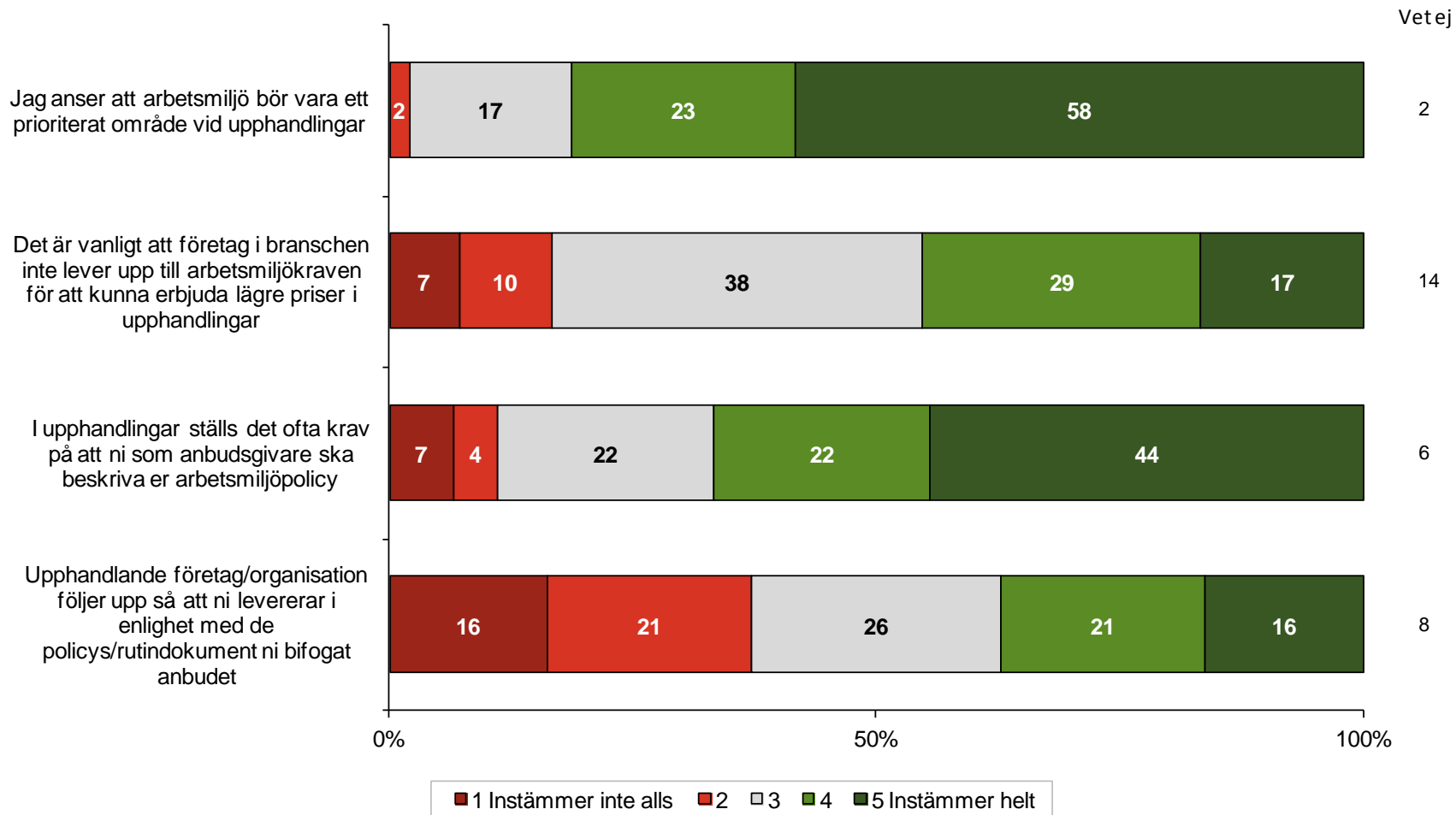


Vad tycker du är de två viktigaste kraven som du anser upphandlare behöver ställa i upphandlingar för att säkerställa en god arbetsmiljö för dem som ska utföra arbetsuppgifterna i verksamheten?

(Bas: 34)

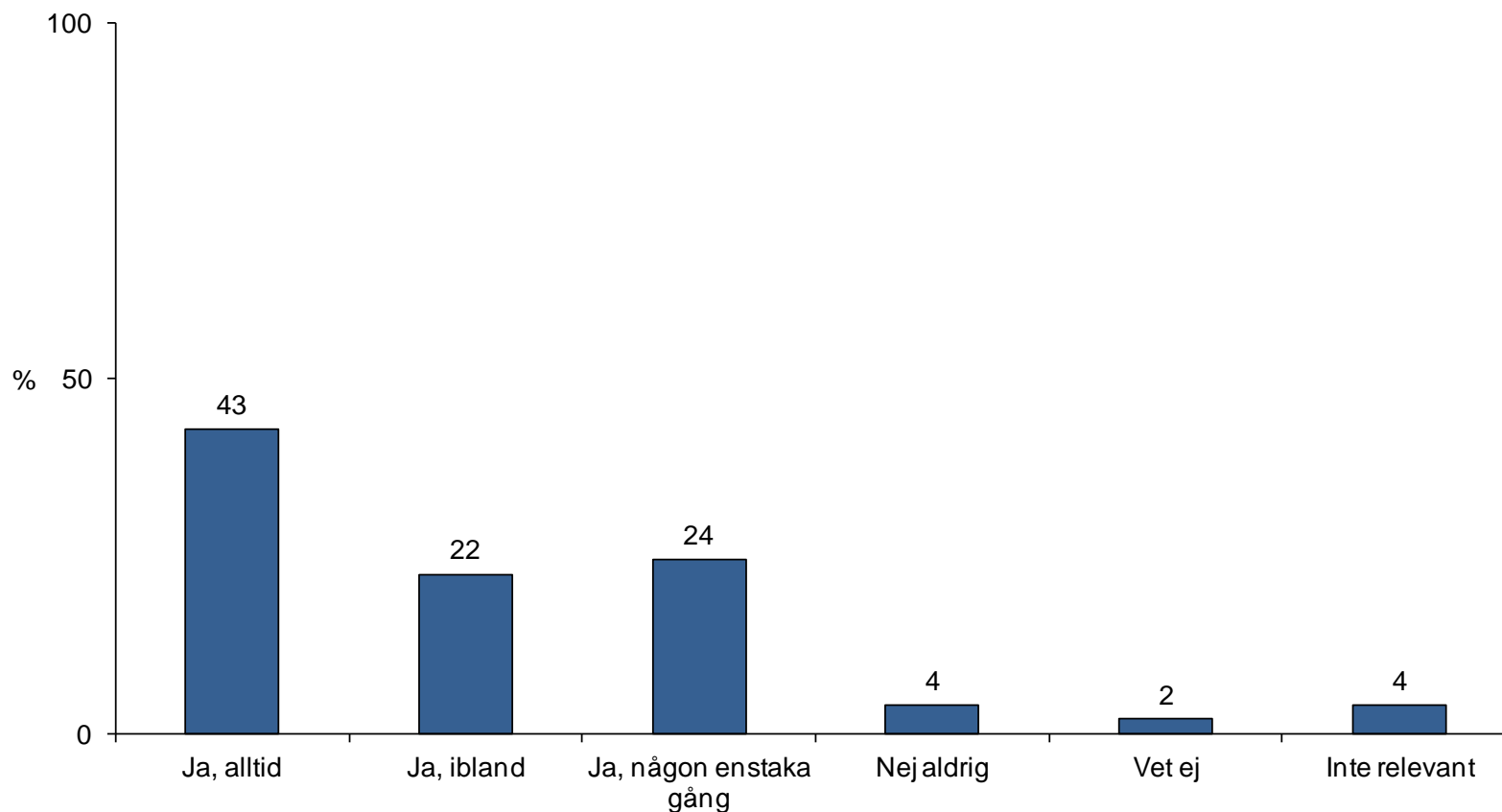


Hur väl instämmer du i följande påståenden?

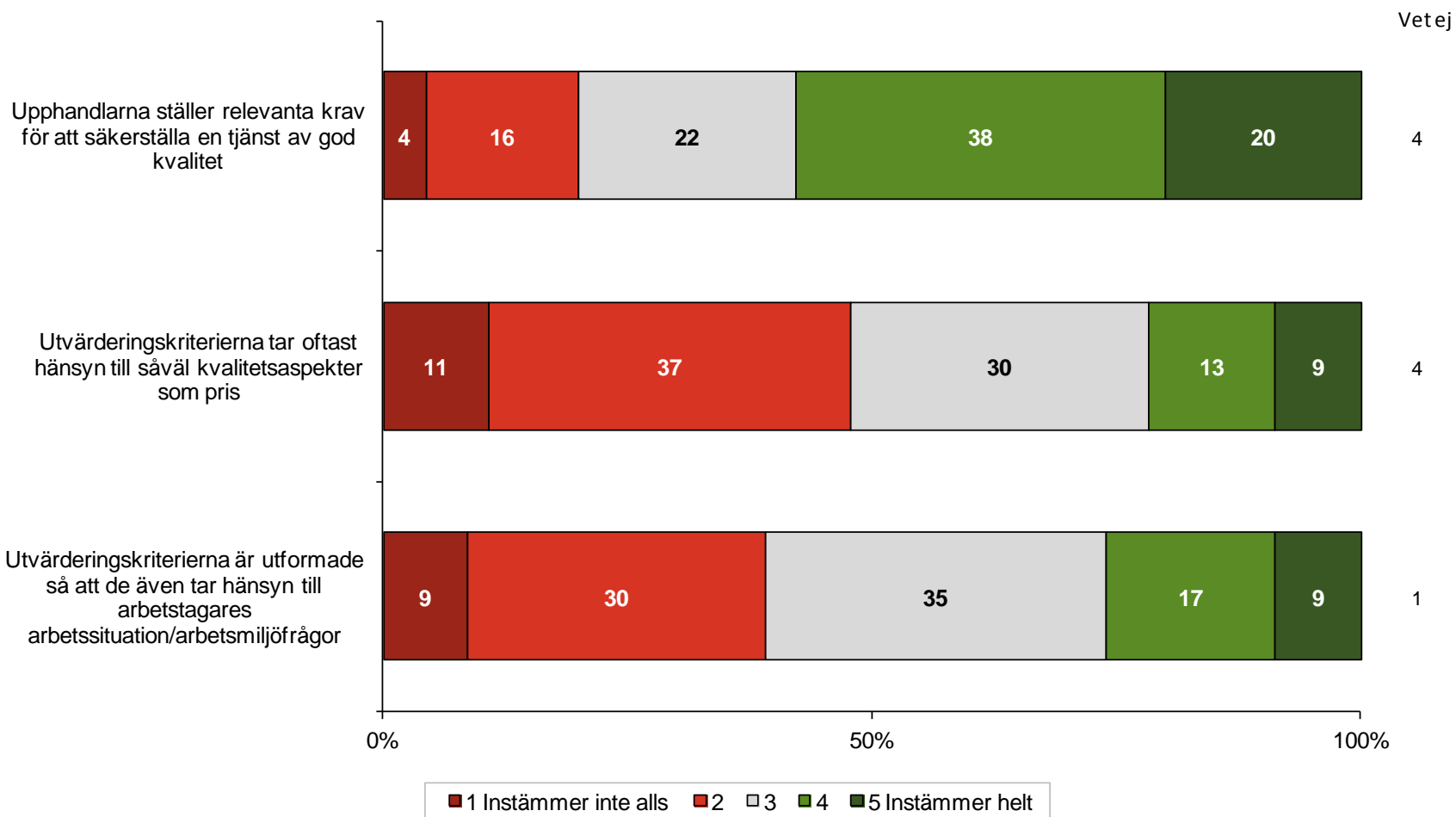


Brugar du/ni vid anbudsgivande av nya uppdrag/områden ta reda på aktuella förutsättningar genom att göra fysiska besök på aktuella platser innan anbudsgivande?

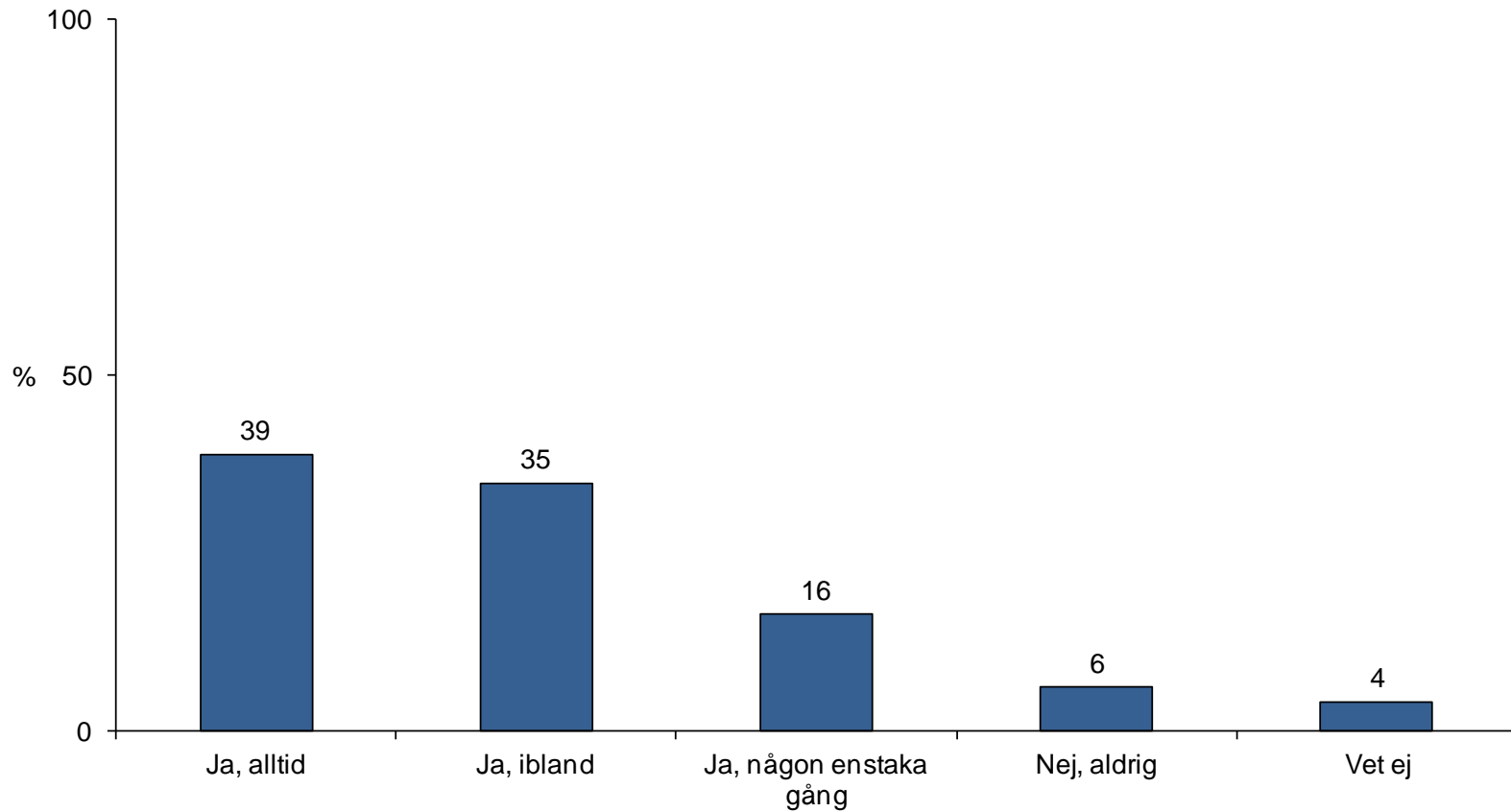
(Bas: 49)



Hur väl instämmer du i följande påståenden?



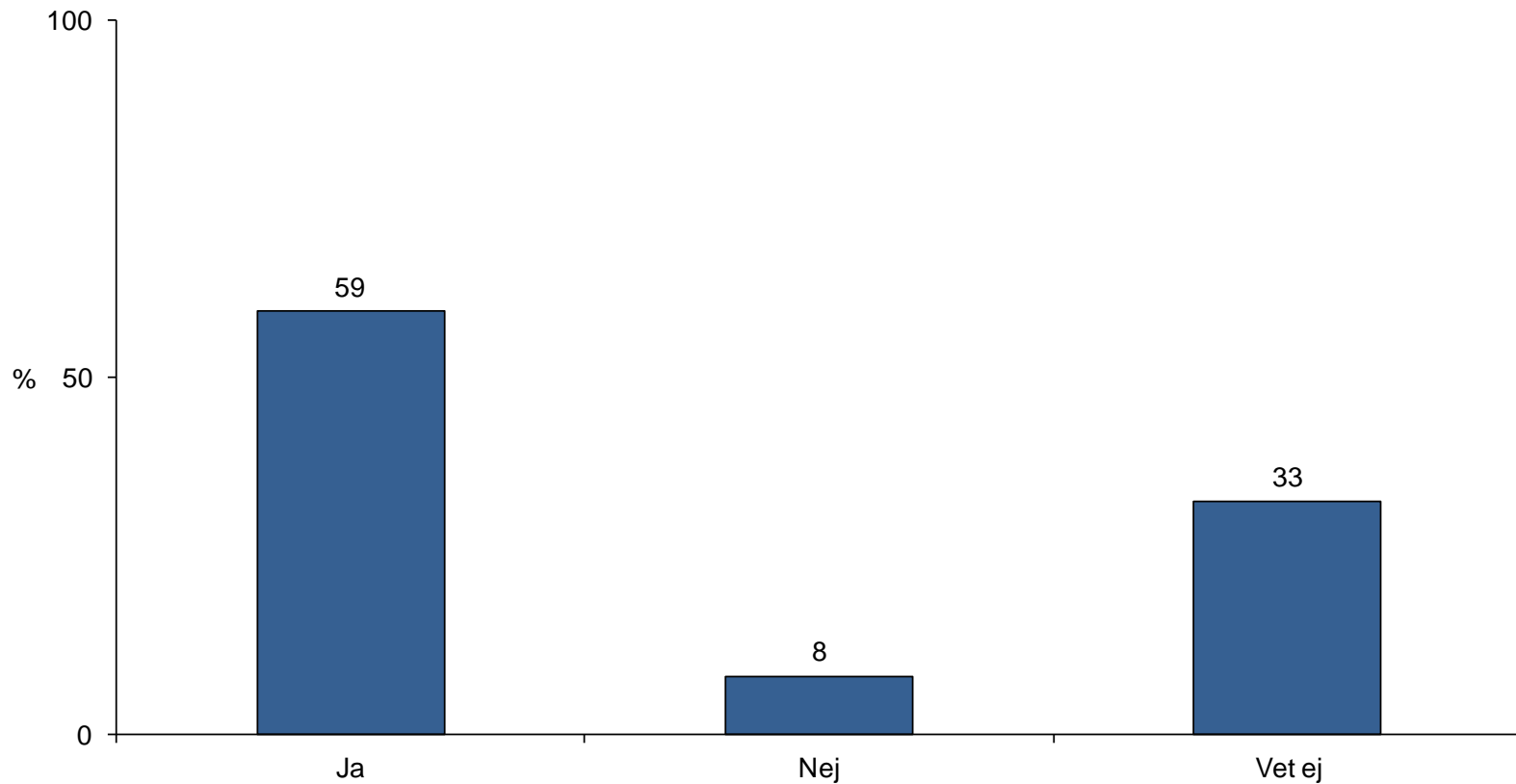
När ni lämnar anbud, lyfter ni fram betydelsen av att ha en bra arbetsmiljö? (Bas: 49)



Vad är arbetsmiljö för dig? Nämn en viktig faktor.

- Belysning, Hörselskydd ,Ren arbetsplats, Utbildning för saxliftar
- Bra hälsa
- Bra luft
- Dåligt planerat jobb försämrar avsevärt arbetsmiljön
- En god stämning på arbetsplatsen
- En säkert utförande av arbetet
- God hälsa
- Hållbarhet
- Inga farliga kemikalier
- Inte dö på jobbet
- Personsäkerhet
- Personalansvar
- Personsäkerhet
- Planering
- Renlighet
- Rätt lön och kompetens samt förutsättning för att utföra arbetsuppgifterna korrekt
- Samordning av olika yrkesgrupper
- Säkerhet (13 svar)
- Stress
- Säkerhet för arbetstagare
- Säker personlig säkerhet
- Trevlig arbetsplats
- Trygghet (4 svar)
- Vardagligt arbete
- Viktigt
- Välmående medarbetare

Är den här typen av möte (mässa) ett bra tillfälle för dig som jobbar med upphandlingar att träffa Arbetsmiljöverket?
(Bas: 49)



Vad skulle också kunna vara ett alternativ för dig, för att få veta mer om Arbetsmiljöverket?

- Internet
- Internet, informativa besök hos företag utan att det relateras till ev brister.
- Webben (3 svar)
- Bokade möten på mitt kontor av en uppläsare från er
- Mässa är bra
- Via nätet
- Intresseorganisationer
- Bokade möten hos arbetsgivaren
- Föreläsningar
- Telefon
- Google
- Informationsmejl, föreläsningar
- Informationsmöte
- Internet
- Nätet
- Frukostseminarier
- Kunskap
- Frukostmöte
- Hemsidan bäst i klassen
- Hemsidan?
- Mailutskick

Resultat – Arbetstagare

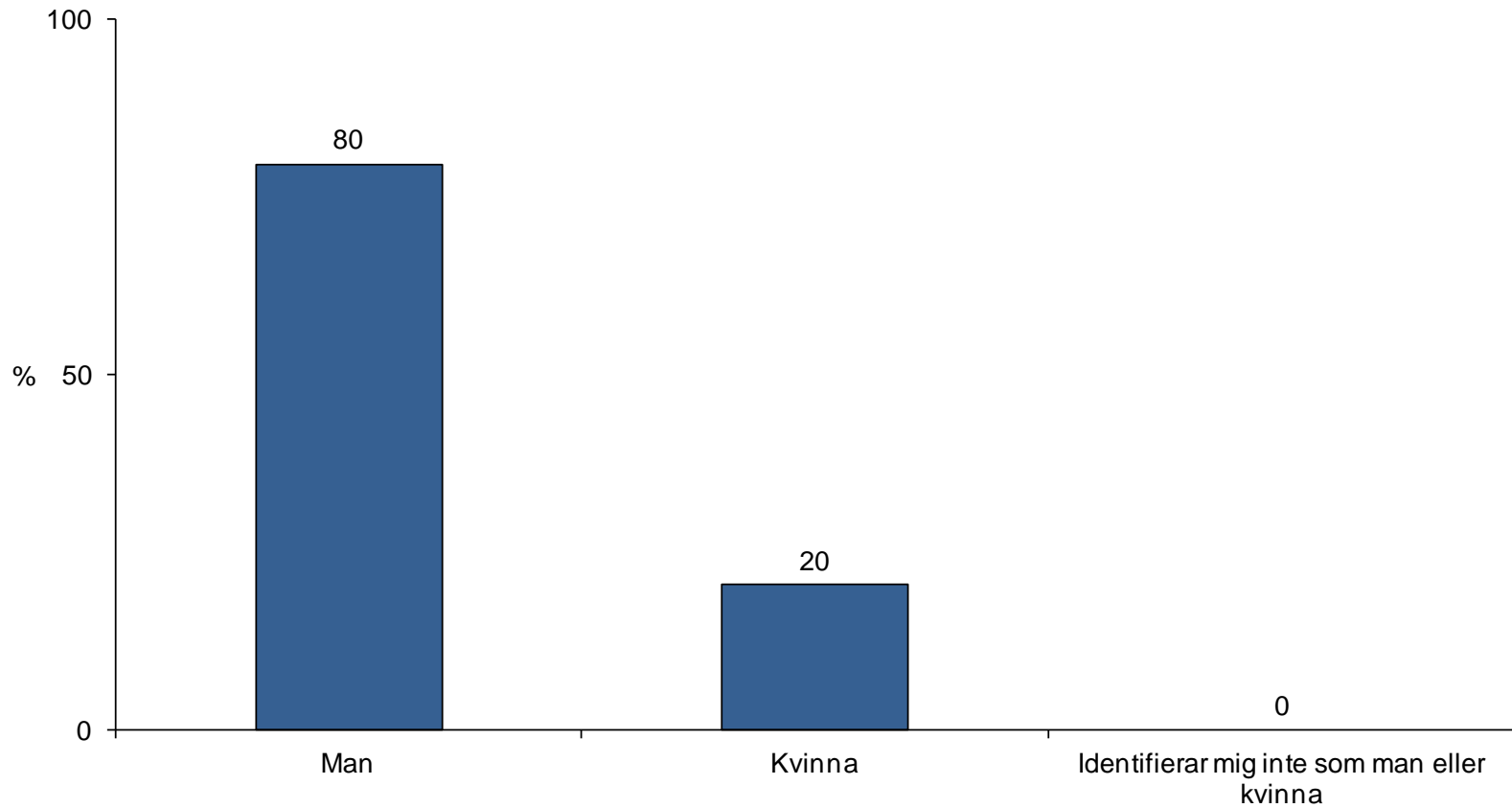


Resultat – Om respondenten

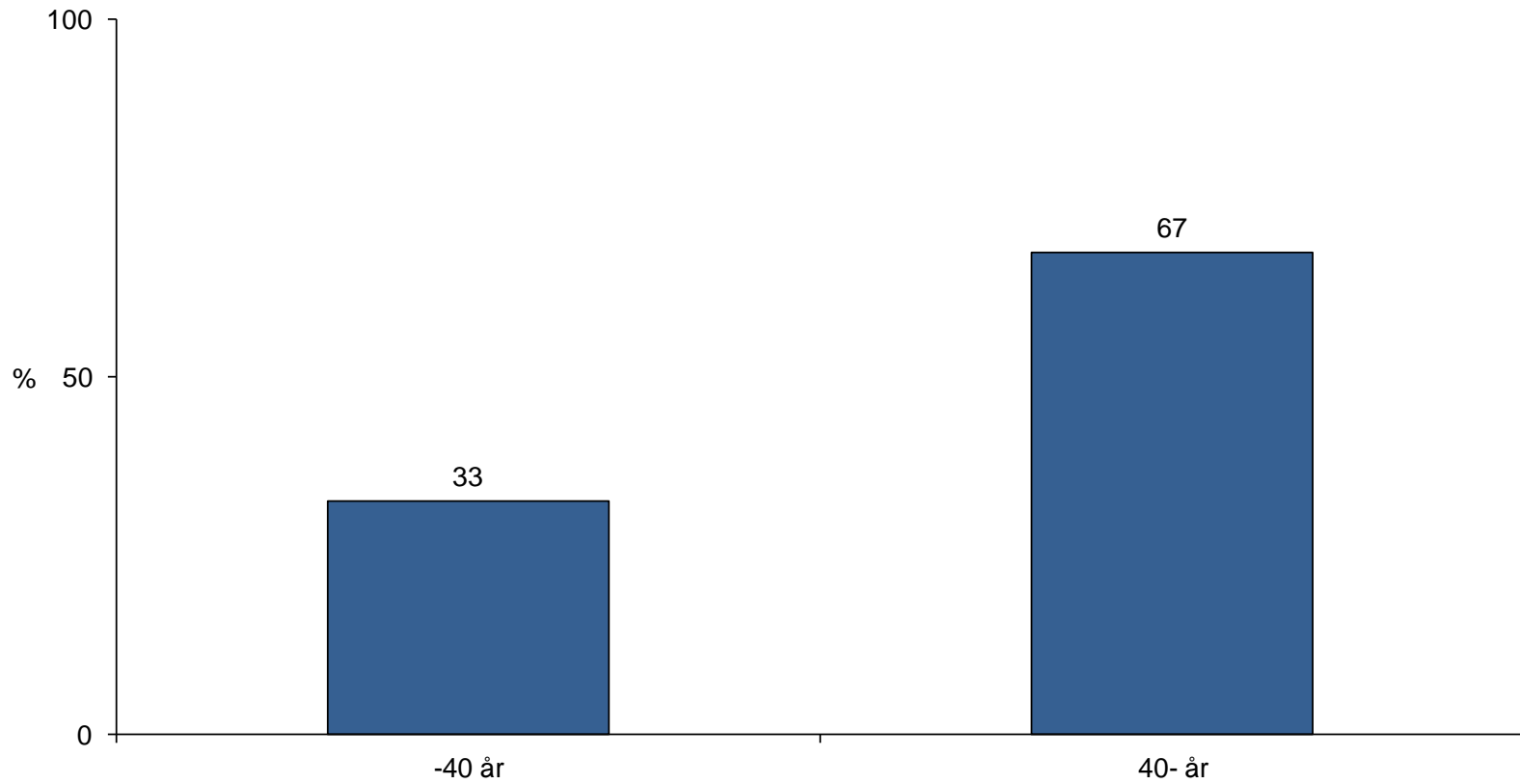
Sammanfattning: Respondenterna

- 80 procent av respondenterna i målgruppen är män.
- 67 procent är över 40 år.
- 93 procent är anställda.
- 92 procent har en tillsvidareanställning.
- 57 procent av organisationerna som respondenterna representerar har fler än 50 anställda.
- 73 procent av respondenterna uppger att företaget de representerar har skyddsombud och/eller facklig representant.

Är du... (Bas: 98)

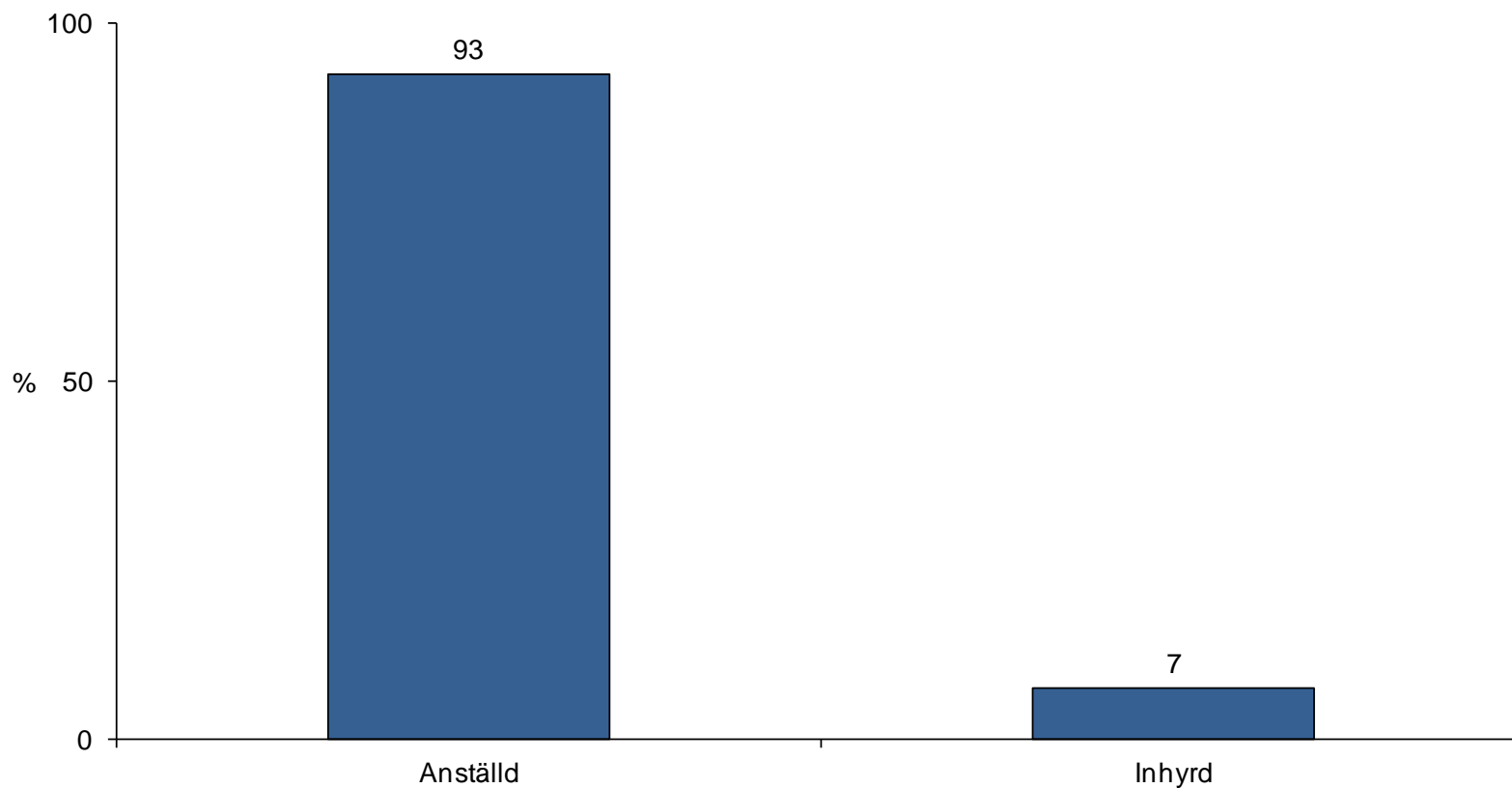


Ålder (Bas: 98)



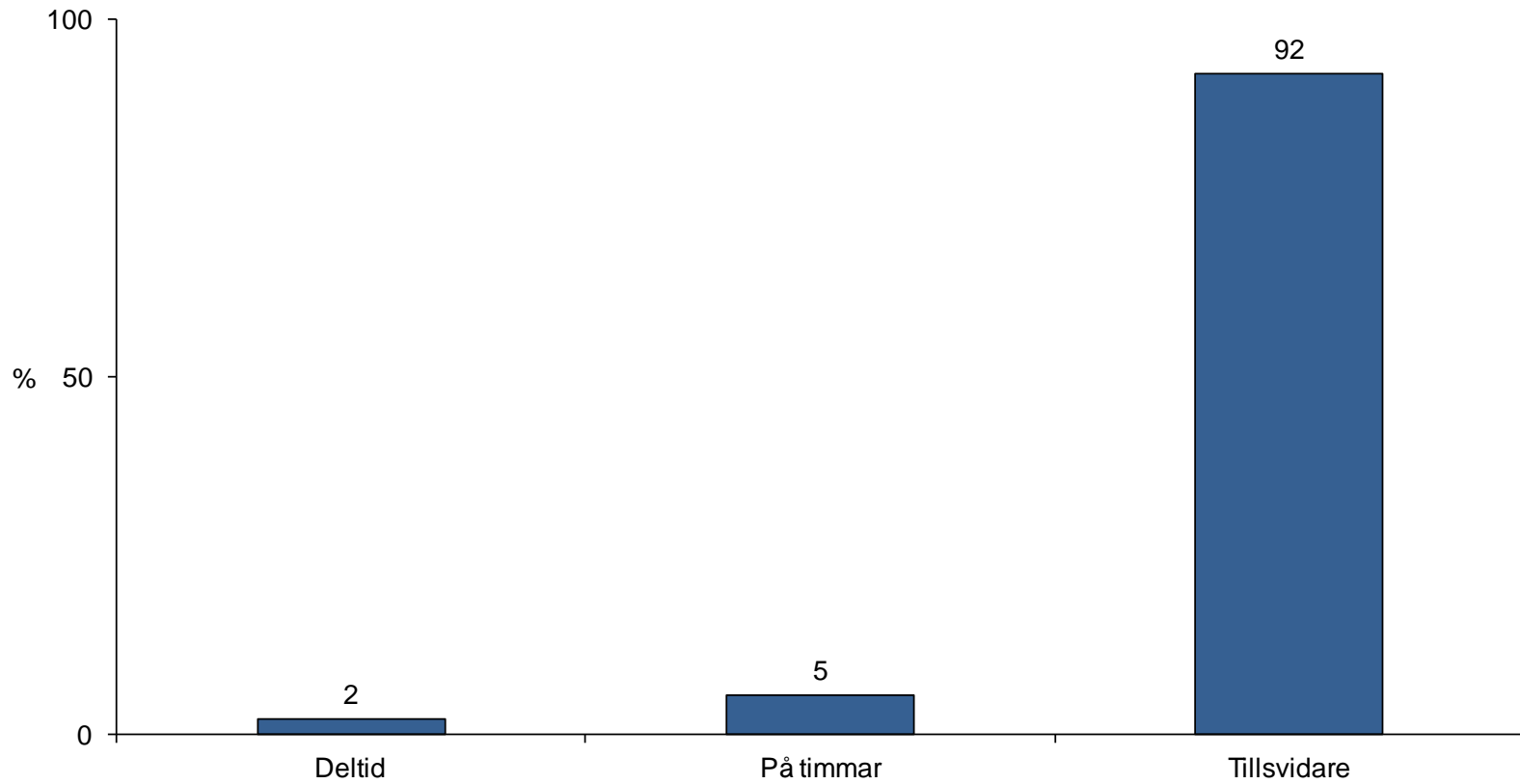
Är du anställd eller inhyrd?

(Bas: 98)

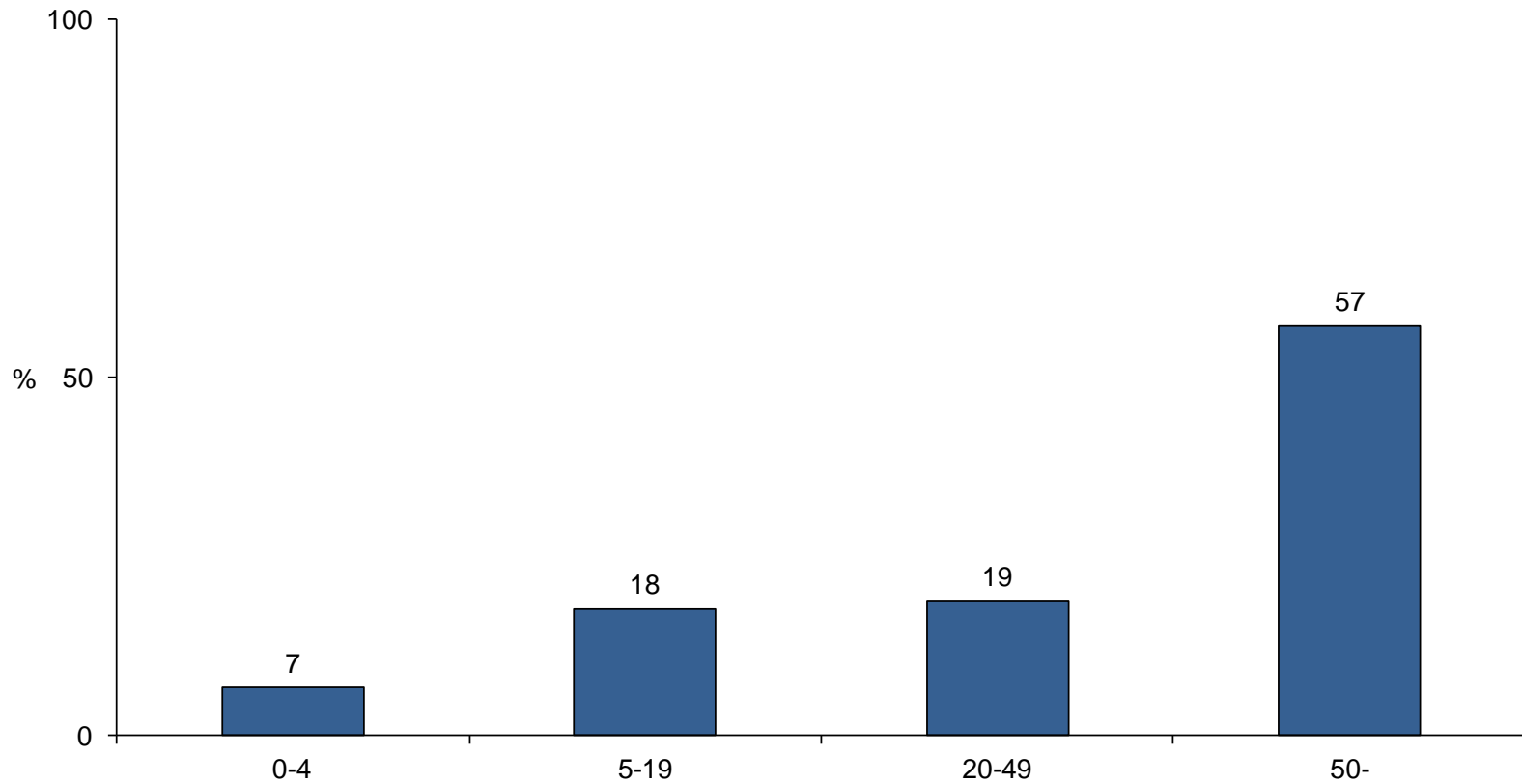


Anställd på...

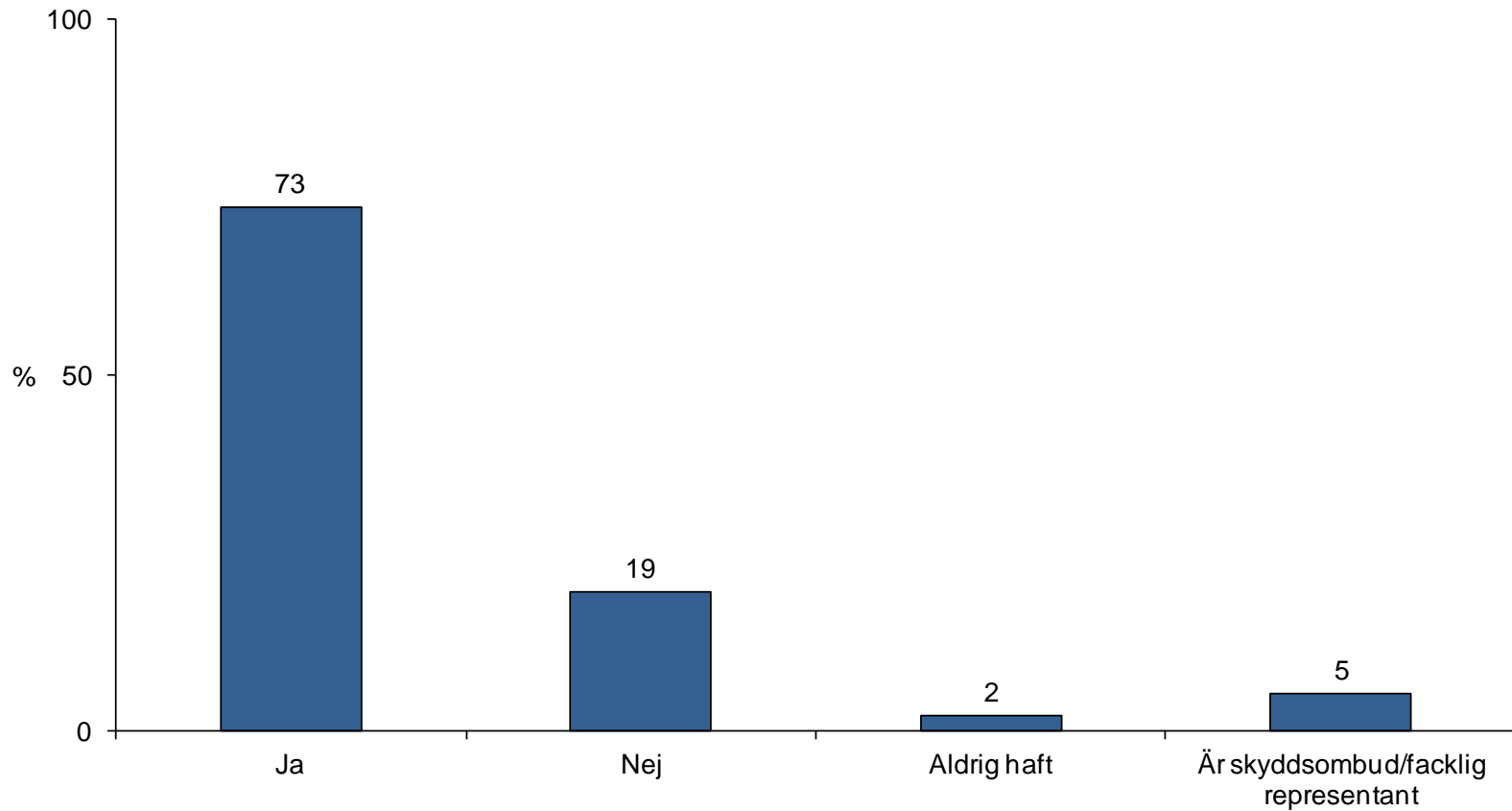
(Bas: 98)



Antal anställda (räkna inte med dig själv): (Bas: 98)



**Finns det något skyddsombud/facklig
representant i organisationen/företag?**
(Bas: 98)



Resultat – Arbetstagare

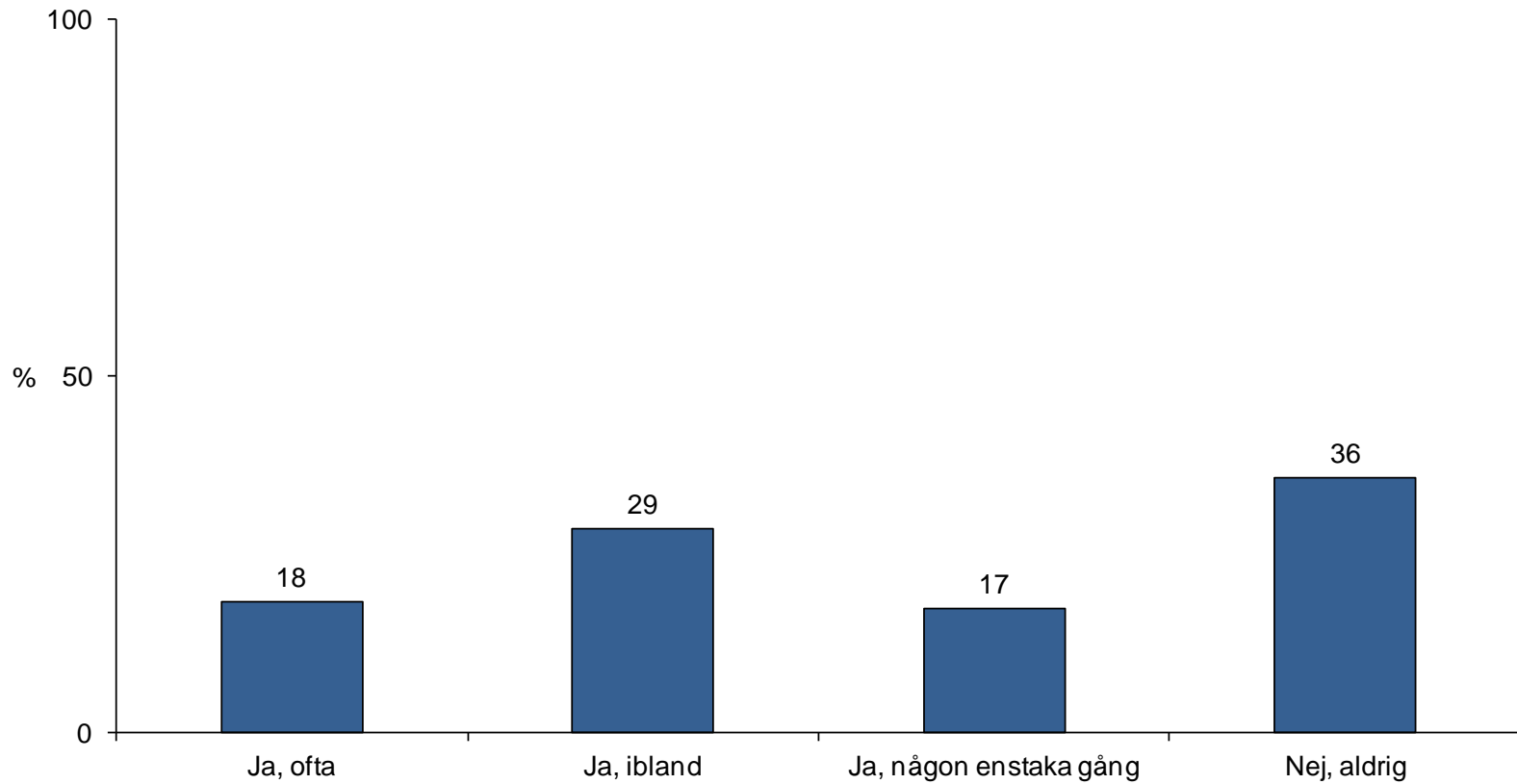
Sammanfattning: Arbetstagare

- 64 procent brukar delta i arbetet att ta fram ett anbud. 18 procent svarar att de oftast gör det medan 29 procent svarar ibland och 17 procent någon enstaka gång.
- 59 procent upplever att den som beställer tjänsten har ganska eller mycket goda kunskaper om arbetssituationen.
- 89 procent svarar att företaget har en aktuell arbetsmiljöpolicy.
- 83 procent instämmer i att de har en bra arbetsmiljö.
- 52 procent upplever att det är ganska vanligt att företag i branschen inte fullt ut lever upp till gällande arbetsmiljökrav för att kunna erbjuda lägre priser i upphandlingar.
- 27 procent instämmer inte i att de har möjlighet att påverka utformningen av de anbud företaget lämnar till beställaren.

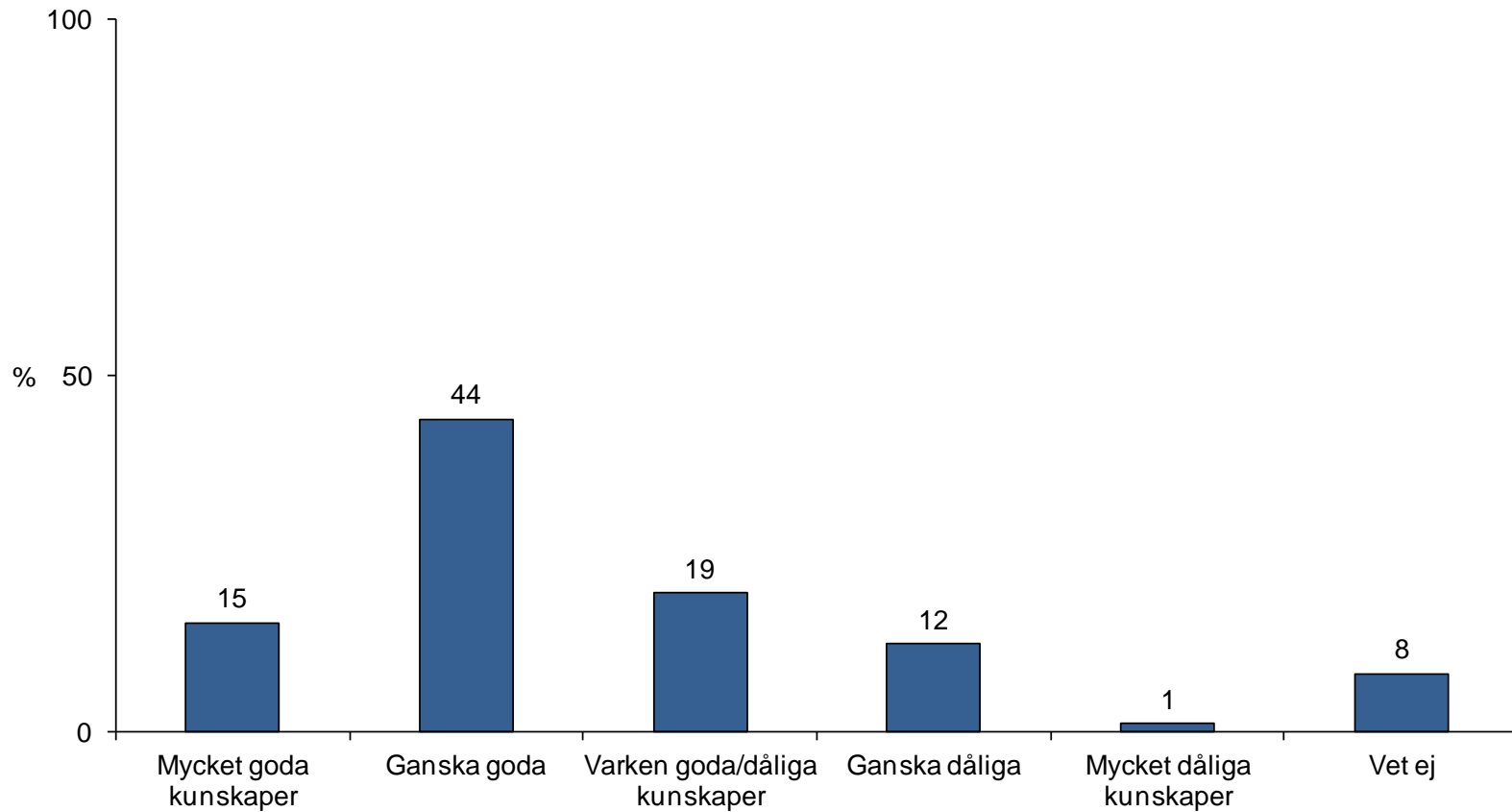
Sammanfattning: Arbetstagare

- 73 procent instämmer i att de har möjlighet att påverka sin arbetssituation när det gäller arbetsbelastning /stress.
- 67 procent instämmer i att de har möjlighet att påverka sin arbetssituation när det gäller arbetstid.
- 75 procent instämmer i att de har möjlighet att påverka val av utrustning och påverka utformning av arbetsplatsen.
- 48 procent bedömer att arbetsgivaren åsidosätter arbetsmiljön. Två procent svarar att de alltid gör det medan 17 procent svarar ibland och 29 procent någon enstaka gång.
- 59 procent upplever att möte på en mäsas är ett bra sätt att träffa arbetsmiljöverket.

Brakar du delta i arbetet n4r din arbetsgivare tar fram ett anbud? (Bas: 98)

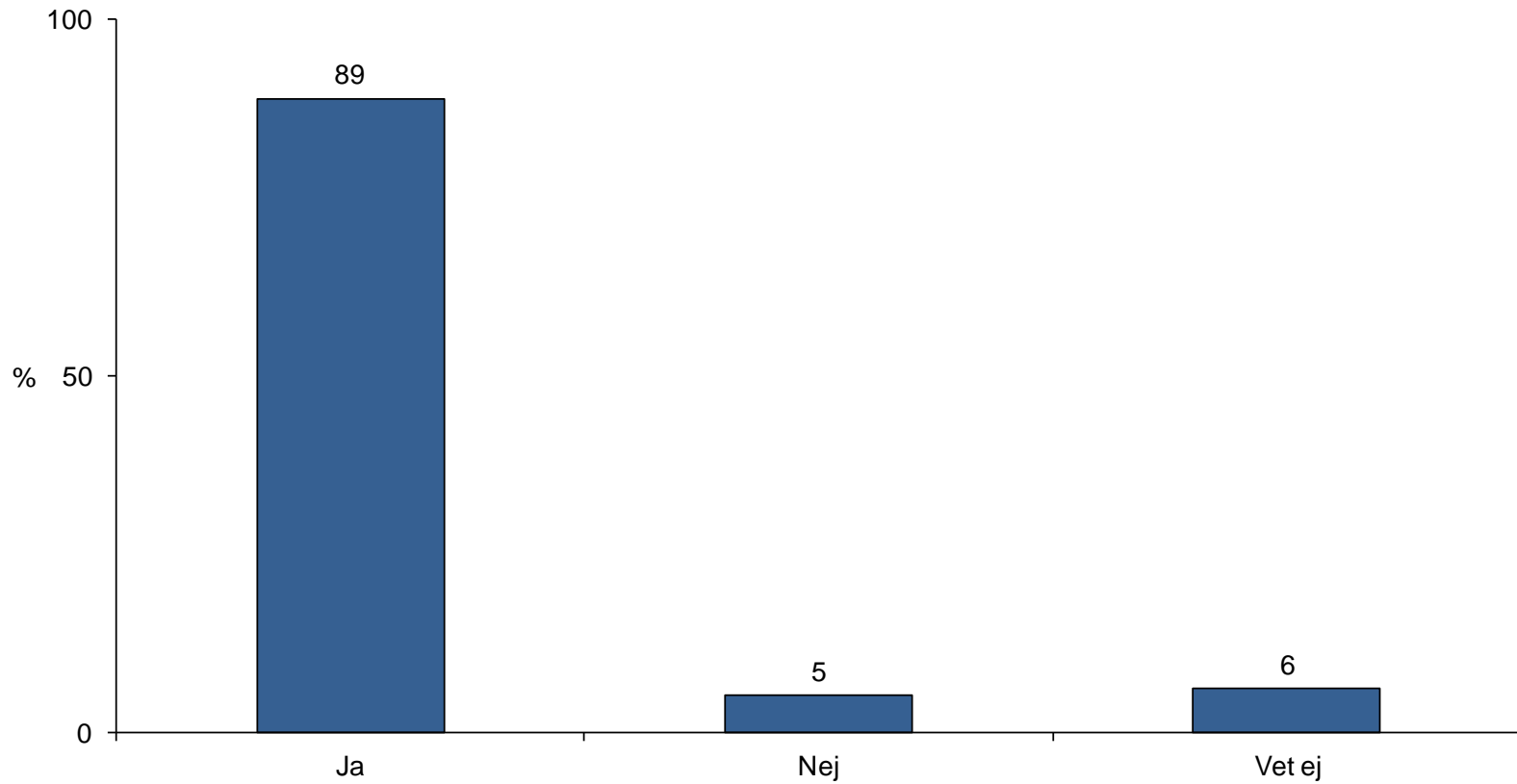


Hur goda kunskaper upplever du att den som beställer tjänsten som du utför, har om din arbetsituation? (Bas: 98)

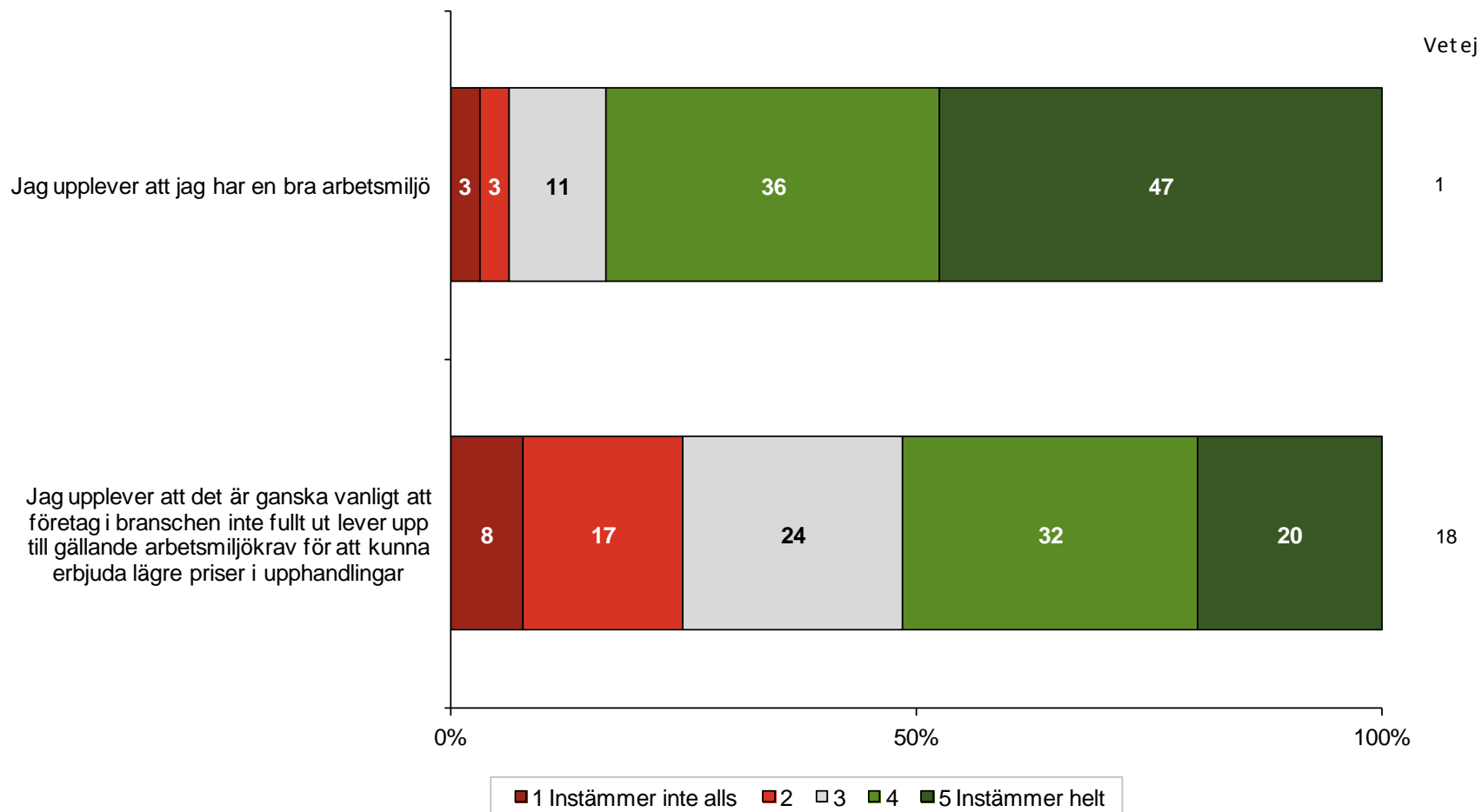


Resultat – Arbetsmiljö

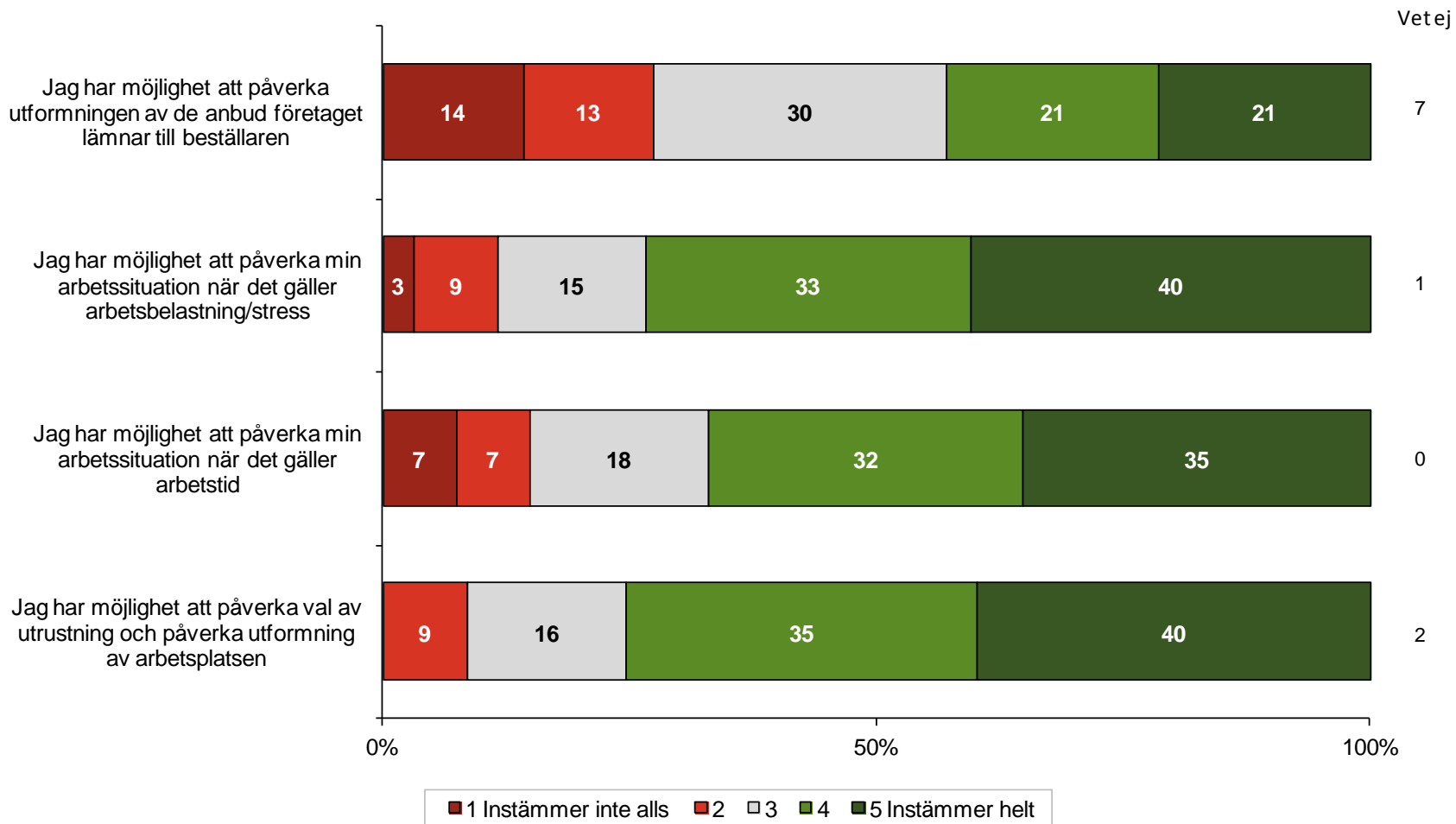
Det företag jag jobbar för har en aktuell arbetsmiljöpolicy (Bas: 98)



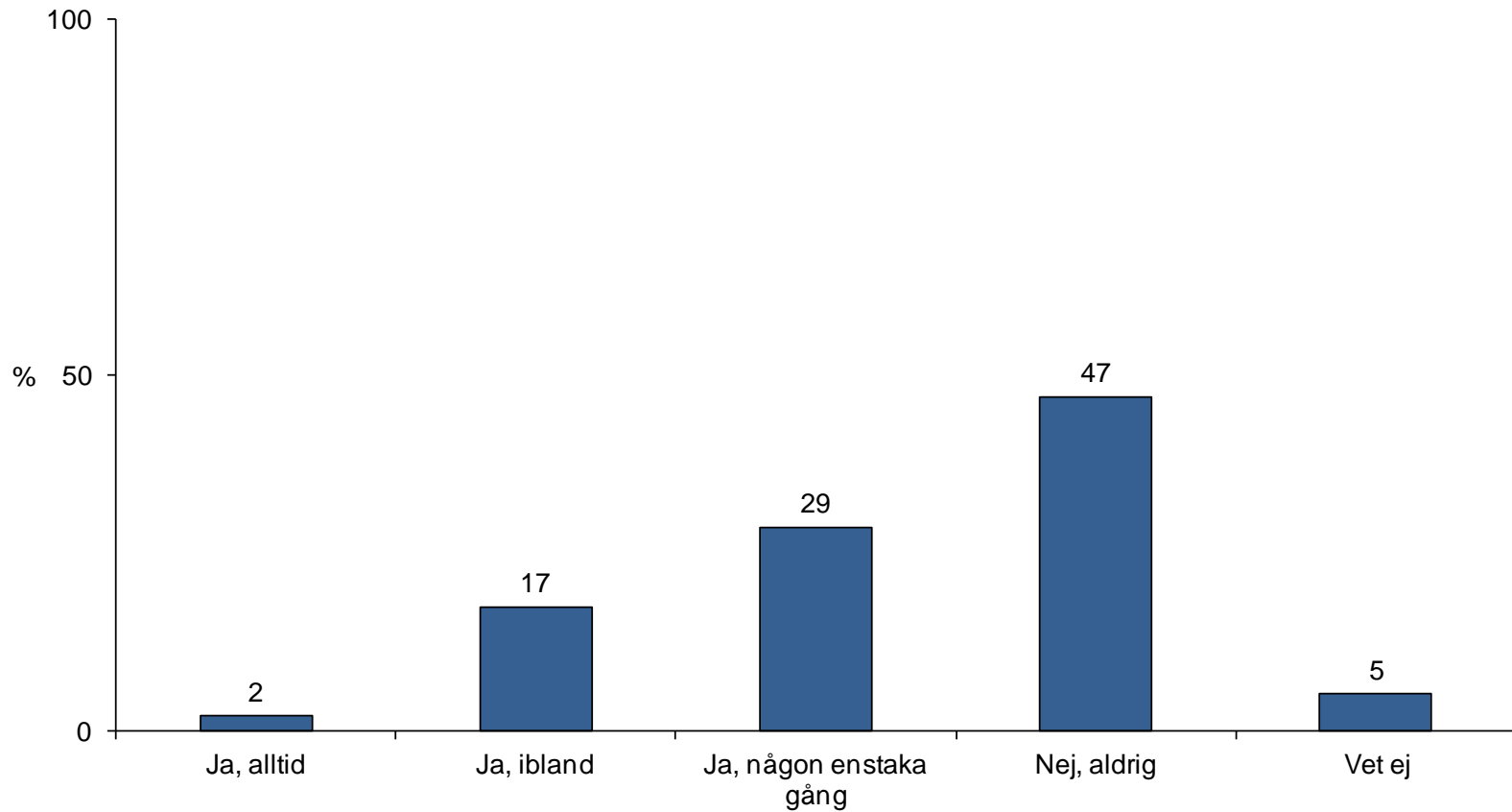
Hur väl instämmer du i följande påståenden?



Hur väl instämmer du i följande påståenden?



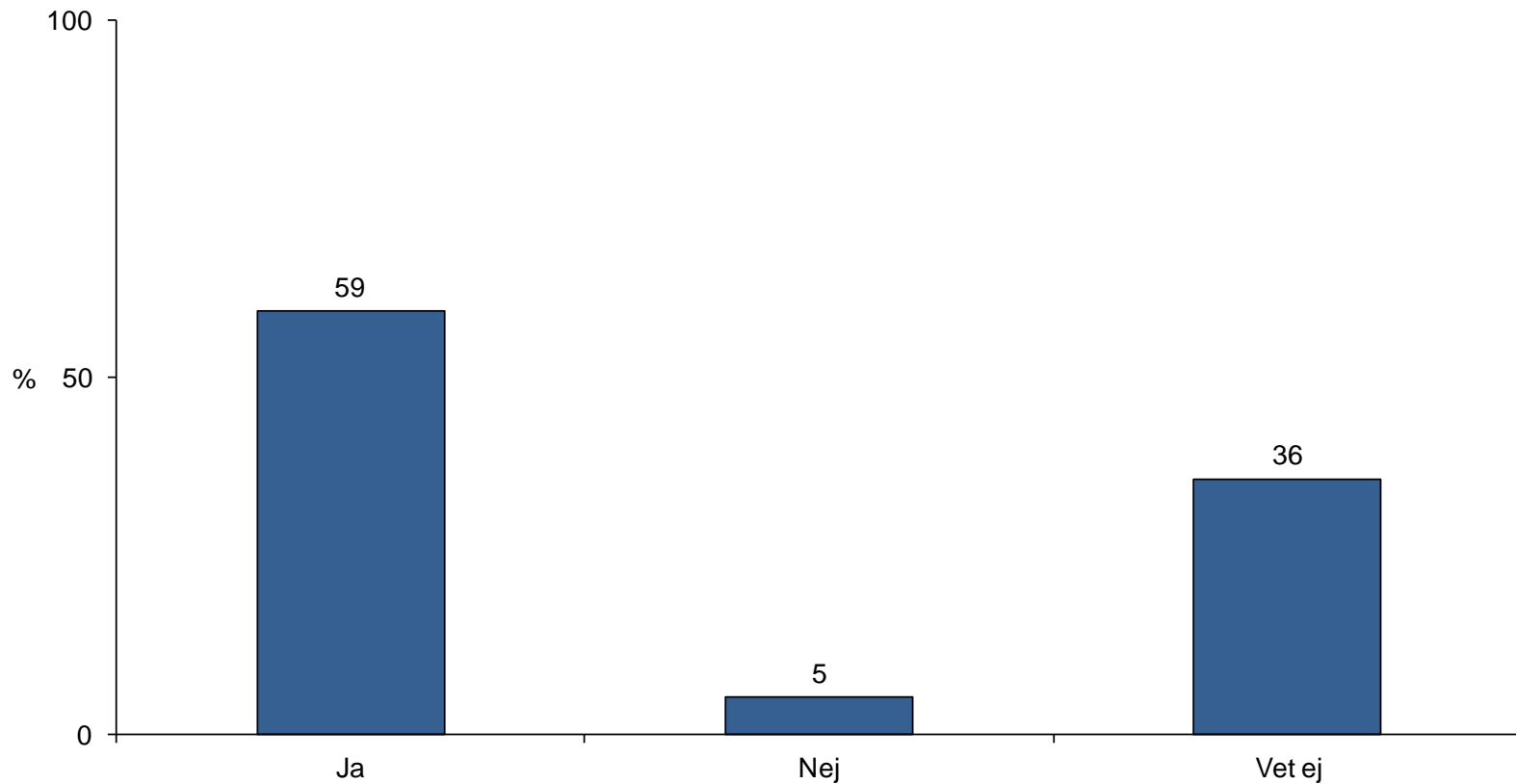
Bedömer du att din arbetsgivare åsidosätter arbetsmiljön? (Bas: 98)



Vad är arbetsmiljö för dig? Nämn en viktig faktor.

- Bra arbetsledning
- Rimlig arbetstid och trevliga kollegor
- Det ska vara bra klimat, bra arbetsfördelning
- Säker miljö där arbetet kan utföras på ett säkert och trevligt sätt
- Trygghet (7 svar)
- Trygghet på jobbet
- Säker och trygg arbetsplats
- Tidsschemat
- Så lite påfrestning på kroppen
- Min vardag på jobbet
- Säker arbetsplats
- Skapa bra förutsättningar för att kunna utföra arbetet långsiktigt och hållbart
- Trivsel (7 svar)
- Stressfri
- God hälsa, långsiktighet
- Bekvämt
- Att må bra på jobbet
- Säkerhet (13 svar)
- Allt på jobbet
- Trivsamt
- Trivsel och miljö
- Stress
- Positivt arbete som matchar min profil
- Trygghet att förbli frisk
- Skadefri
- Ren luft
- Säkerhet och demokrati
- Offentlig
- Är säkert och funkar
- Att kunna utföra arbetet riskfritt, utan stress, o.d.
- Allt (2 svar)
- Arbete
- Arbetsbelastning
- Bra arbetsmiljö
- Bra miljö
- Det är frihet med ansvar
- Ergonomi
- Flexibelt arbete. Tid
- Går ej att ange 1 faktor
- Hälsa
- Lite stress
- Lokaler
- Luft (2 svar)
- Med bestämmande
- Min arbetsplats
- Må bra och känna glädje
- Risker
- Skydd och trivsel i arbetsplatsen
- Stämning och arbetsredskap
- Säker hantering av verktyg
- Trivsamt
- Trygghet, förtroende
- Viktigt

Är den här typen av möte (mässa) ett bra tillfälle för dig som jobbar med upphandlingar att träffa Arbetsmiljöverket?
(Bas: 98)



Vad skulle också kunna vara ett alternativ för dig, för att få veta mer om Arbetsmiljöverket?

- Hemsidan (3 svar)
- Internet/Nätet (13 svar)
- Ni kommer när fackförbund har utbildning inom arbetsmiljö
- Utbildningar
- Jag har ständig kontakt, när jag behöver vägledning och råd. Tack att ni finns
- Via facket
- Som det här
- Information via facket
- Reklam
- Utskick
- Mail (3 svar)
- Nyheter
- Oanmälda inspektioner
- Studier
- Media
- Facklig aktivitet
- Upplysning om vad ni kan göra och när jag kan få hjälp av er
- Allt
- Kurs (2 svar)
- Läsa på
- Besök
- Om allt
- Personlig kontakt
- Arbetsplatsbesök
- Återkommande möten

Slutsatser

Resultatet visar på både likheter och skillnader mellan målgrupperna i undersökningen. Nedan presenteras några slutsatser:

- Ungefär hälften av upphandlarna anser att arbetstagarna inom branschen oftast har en bra arbetsmiljö. Av arbetstagarna tycker däremot en majoritet, 83 procent, att de har en bra arbetsmiljö.
- 81 procent av anbudsgivarna tycker att arbetsmiljö bör vara ett prioriterat område vid upphandlingar medan färre, 63 procent, av upphandlarna upplever att arbetsmiljö är ett prioriterat område vid upphandlingar i den egna organisationen/företaget. Av upphandlarna kan 82 procent tänka sig att betala lite mer vid en upphandling för att inte göra avkall på säkerheten på en arbetsplats. 90 procent av anbudsgivarna lyfter fram betydelsen av att ha en bra arbetsmiljö när de lämnar in anbud.
- 72 procent av upphandlarna upplever att det ofta ställs krav i upphandlingen på att anbudsgivaren ska beskriva sin arbetsmiljöpolicy. Något färre, 66 procent, av anbudsgivarna instämmer i att dessa krav ställs vid upphandling.
- En majoritet, 89 procent, av arbetstagarna anger att företaget har en aktuell arbetsmiljöpolicy.
- 45 procent av upphandlarna upplever att det är ganska vanligt att leverantörer i branschen inte fullt ut lever upp till gällande arbetsmiljökrav för att kunna erbjuda lägre priser i upphandlingar. Av arbetstagarna instämmer 52 procent i detta. Av anbudsgivarna har 57 procent någon gång förlorat upphandlingar till konkurrenter som medvetet brister i arbetsmiljö.

Slutsatser

- 43 procent av upphandlarna uppger att de främst använder ”ekonomiskt mest fördelaktiga” som utvärderingskriterier. 48 procent av anbudsgivarna instämmer *inte* i att utvärderingskriterierna oftast tar hänsyn till såväl kvalitetsaspekter som pris.
- Enligt anbudsgivarna är det viktigaste kravet som upphandlarna bör ställa för att säkerställa en god arbetsmiljö att anbudsgivaren kan visa att företaget bedriver ett systematiskt miljöarbete och beaktar arbetsmiljöfrågorna. Dessutom krav på att anbudsgivaren följer lagstiftning om arbetstider och dess förläggning. Ungefär sex av tio av upphandlarna upplever att deras organisation har goda kunskaper om arbetsmiljölagstiftning och arbetstidslagstiftning.
- Runt sju av tio av arbetstagarna instämmer i att de har möjlighet att påverka sin arbetssituation när det gäller arbetsbelastning /stress och arbetstid.
- 48 procent av arbetstagarna bedömer att arbetsgivaren åsidosätter arbetsmiljön. Två procent svarar att de alltid gör det medan 17 procent svarar ibland och 29 procent någon enstaka gång.
- 57 procent av upphandlarna känner *inte* till typiska skador och arbetssjukdomar som drabbar arbetstagarna i branschen.
- Säkerhet är det som främst kännetecknar arbetsmiljö för samtliga målgrupper. Trygghet och trivsel är även viktigt för samtliga grupper.
- Ungefär sex av tio ur samtliga målgrupper upplever att möte på en mäsas är ett bra sätt att träffa arbetsmiljöverket.

Kontakt Markör

För frågor kontakta:

- Peter Linsér
- peter.linser@markor.se
- 070-697 85 05

